

25.04.2022

**ANKARA
TİCARET BORSASI
Basın Bürosu**

GÜNLÜK BASIN ÖZETLERİ

**25 Nisan 2022
Pazartesi**

RESMÎ GAZETE’DE BUGÜN

25 Nisan 2022 Pazartesi

YÜRÜTME VE İDARE BÖLÜMÜ

TEBLİĞLER

- Basınçlı Ekipmanlar Sanayi Teknik Komitesinin Oluşumu ve Görevleri Hakkında Tebliğ (SGM-2022/4)
- Deniz Teknolojileri ve Sanayisi Teknik Komitesinin Oluşumu ve Görevleri Hakkında Tebliğ (SGM-2022/5)
- Deri ve Deri Ürünleri Sanayi Teknik Komitesinin Oluşumu ve Görevleri Hakkında Tebliğ (SGM-2022/6)
- Elektrik-Elektronik Sanayi Teknik Komitesinin Oluşumu ve Görevleri Hakkında Tebliğ (SGM-2022/7)
- Gaz Yakan Cihazlar Sanayi Teknik Komitesinin Oluşumu ve Görevleri Hakkında Tebliğ (SGM-2022/8)
- İklimlendirme Sanayi Teknik Komitesinin Oluşumu ve Görevleri Hakkında Tebliğ (SGM-2022/9)
- Makina Sanayi Teknik Komitesinin Oluşumu ve Görevleri Hakkında Tebliğ (SGM-2022/10)
- Asansör Sanayi Teknik Komitesinin Oluşumu ve Görevleri Hakkında Tebliğ (SGM-2022/11)
- İlaç Sanayi Teknik Komitesinin Oluşumu ve Görevleri Hakkında Tebliğ (SGM-2022/12)
- Kimya Sanayi Teknik Komitesinin Oluşumu ve Görevleri Hakkında Tebliğ (SGM-2022/13)
- Tekstil ve Hazırgiyim Sanayi Teknik Komitesinin Oluşumu ve Görevleri Hakkında Tebliğ (SGM-2022/14)
- Toprak Ürünleri Sanayi Teknik Komitesinin Oluşumu ve Görevleri Hakkında Tebliğ (SGM-2022/15)
- Orman Ürünleri, Kâğıt ve Mobilya Sanayi Teknik Komitesinin Oluşumu ve Görevleri Hakkında Tebliğ (SGM-2022/16)
- Metal Sanayi Teknik Komitesinin Oluşumu ve Görevleri Hakkında Tebliğ (SGM-2022/17)
- Raylı Sistemler Sanayi Teknik Komitesinin Oluşumu ve Görevleri Hakkında Tebliğ (SGM-2022/18)
- Ulusal Meslek Standartlarına Dair Tebliğde Değişiklik Yapılmasına Dair Tebliğ (No: 2022/5)

Bakan Kirişci çiftçilere kuru fasulye tohumu dağıttı

Niğde Tarım ve Orman İl Müdürlüğünde düzenlenen tohum dağıtım töreninde konuşan Kirişci, Türkiye'de yaklaşık 23,5 milyon hektarlık üretim alanı bulunduğunu söyledi.

Bu üretim alanının bir bölümünde farklı gerekçelerle üretim yapılmadığını, yapılamadığını veya üretim yapılma konusunda bir isteksizlik olduğunu ifade eden Kirişci, "Bakanlık olarak başlattığımız projeyle Türkiye genelinde bu yıl 100 bin hektar civarında bir alanın yeniden üretimle buluşması, tohuma kavuşması ve bunun ürüne dönüşmesi projemiz gerçekleşecek. Bu tür çalışmaların sembolik de görölse üretmek adına önemli bir motivasyon sağladığını belirtmek isterim. Bu yıl da yaklaşık 130 milyon Türk lirasına tekabül eden meblağ projenin finansmanı için kullanıldı, kullanılıyor. Kuru fasulye üretiminde Türkiye genelinde ilimizi bir numara yapan bir ürün ve bunun üretimine bir miktar daha katkıda bulunmuş olacak. Allah izin verirse yarın Sayın Cumhurbaşkanımız muhtemelen bunu açıklıyor olacak ki Türkiye'nin 2 milyon hektarlık ekilmeyen alanıyla ilgili de bu proje kapsamına alınmış olacak ve bu çerçevede tohum desteği yüzde 75 nispetinde sübvansede edilerek üreticilerimize dağıtılıyor olacak. Bu yönü itibarıyla hayırlı bir iştir dedik. Çünkü bizim öncelikle üretmemiz gerekiyor" dedi.

Özellikle fasulye gibi stratejik ürünlerin yeni bir takım üretim alanlarının devreye girmesiyle üretim miktarının artacağını belirten Kirişci, üreticilerin aslında ürettiğini ancak ülke nüfusunun da her yıl yaklaşık bir milyon arttığını söyledi.

Son 20 yılda 65 milyon olan nüfusun 85 milyona çıktığını hatırlatan Kirişci, "Bu belki bazen görülmüyor, fark edilmiyor gibi olabilir ama bizim gibi meslek mensuplarının mutlaka bunu hatırlatması ve bu ülkede üretenlerinin bu artan nüfusu da doyurma çabası içinde olduğunu görmemiz gerekiyor. Türkiye bir taraftan üretiyor bir taraftan da ürettiğini de yurt dışına ihraç ediyor. Bu ihracatımız da 30 milyarlaraya doğru dayanmış durumda. İnşallah bugünkü bu sembolik etkinlikle üreticilerimizin daha fazla fasulye üretmesini destekliyor, teşvik ediyor olduğumuzu bir kez daha göstermiş olacağız" şeklinde konuştu.

Konuşmaların ardından Bakan Kirişci, üreticilere kuru fasulye tohumluğu dağıttı. Program dahilinde 25 ton kuru fasulye tohumluğu çiftçiye dağıtıldı.

Destek ödemeleri hesaplara yatırıldı

Tarım ve Orman Bakanı Vahit Kirişçi, bugün açıkladıkları 1 milyar 602 milyon 683 bin 221 liralık destekleme ödemesine 114,8 milyon liralık daha ekleme yaptıklarını bildirdi.

Kirişçi, Twitter hesabından söz konusu destekleme ödemelerine ilişkin şu paylaşımda bulundu:

"Sabah hayvancılık yapan üreticilerimize açıkladığımız 1 milyar 602 milyon 683 bin 221 liralık destekleme müjdesine, 114 milyon 794 bin 84 liralık bir tarımsal desteği de dahil ediyoruz. Toplamda 1 milyar 717 milyon 477 bin 306 liralık destek ödemesi hayırlı bereketli olsun."

Açıklamada verilen bilgilere göre 114 milyon 794 bin 84 liranın dağılımı "Hububat-Baklagil ve Dane Mısır Desteği 64 milyon 539 bin 569 lira, Hayvan Hastalıkları Tazminatı Desteği 28 milyon 196 bin 20 lira, Sertifikalı Tohum Üretim Desteği 12 milyon 155 bin 127 lira, Kırsal Kalkınma Yatırımlarının Desteklenmesi 9 milyon 903 bin 368 lira." şeklinde gerçekleştirilecek.

Destek ödemeleri, kimlik numaralarının son hanesi 0, 2, 4 ve vergi kimlik numaralarının son haneleri 0, 1, 2, 3, 4, 5, 7, 9 olanlara bugün saat 18.00 itibarıyla, kimlik ile vergi kimlik numaralarının son hanesi 6 ve 8 olanlara da 29 Nisan saat 18.00'den sonra hesaplara aktarılacak.

Süt sektörü ihracatın kısıtlanmasından endişeli

Üreticisinden sanayici ve ihracatçısına kadar süt sektörü bu aralar hem maliyetlerdeki artışlardan tedirgin hem de ihracat kısıtlamalarından endişeli.

İRFAN DONAT

Tarım ve Orman Bakanlığı'nın tereyağı ihracatını yasaklama kararı almasının ardından süt tozu ve kremanın da aynı kapsama alınacağına yönelik senaryolar sektörde üreticisinden sanayicisine kadar huzursuzluk yarattı.

Türkiye'nin süt ürünlerinde önemli ihracatçıları arasında yer alan Rella Gıda'nın Genel Müdürü ve Yönetim Kurulu Başkanı Teoman Durukan, süt ve süt mamüllerinde iç piyasa gücünün ve hacminin çok düşük bir kısmının ihracata yönlendirebildiğini ifade ederek, "Son yıllarda bu oranda ihracat yönünde pozitif ilerleme yaşarken engelleyici kararlar süreci en başa çevirecektir. Krema (tereyağı), lor ve peynir altı suyu sektörümüzün peynir ve süt maliyeti yaparken maliyetten düştüğü yan gelir kalemleridir. Tereyağı ihracata daha pahalıya satılırken engellenmesi iç pazarda hem diğer ürünlerin fiyatını artıracak (bir tek tereyağ fiyatı sabit kalacaktır) hem de kısa sürede ciddi bir stok birikmesine neden olacaktır" dedi.

Finans ve depolama maliyetlerinin bu denli yüksek olduğu bir dönemde bir sarmal oluşacağı ve tereyağı fiyatlarının yeniden artışa geçeceği uyarısında bulunan

Durukan, "Günlük hatta saatlik üretimi yapılan bir hammadde ile yapılacak ürünlerin stok devir hızının çok hızlı olması gerekir. Üretilen sütün tüketilmesi ya da yurt dışına bir şekilde gönderilmesi gerekir. Aksi halde iç talep arzın çok gerisinde kalacak ve sanayici süt alımlarını ya azaltacak ya da süte ödediği fiyatı azaltmaya çalışacaktır" dedi.

Söz konusu durumun bir döngüsel hareketle tekrarlanacağı ve mevcut süt varlığında kayba yol açacağına dikkat çeken Teoman Durukan, "Esas olan ürünlerimizi iç piyasa değerlerinin üzerinde ihracata vererek iç piyasada fiyatlarında denge ve istikrar sağlamaktır. İhracat yasakları stok ve üretim problemi olmayan ürünlerde uygulanmamalı. Süt sektörünün ciddi arz fazlası vardır ve bu ancak ihracat ile dengelenebilir. Son beş yıldır sektörümüz ihracat temelli politikalarla kapasite artırmıştır. Bu kararlarla yılların çalışması zayı olacağı gibi kaybedilen yurtdışı pazarlara tekrar girmenin de bir maliyeti ve süreci olacaktır. Sütte yaşanacak kısır ve kârsız döngü anaç hayvan sayısının azalmasına, buzağı üretimine etki yaparken yeniden hayvan ithalatı gündem olmak zorunda kalacaktır. Sütü sektör paydaşlarına karlı hale getiremezsek kırmızı et problemini çözemeyiz" diye konuştu.

"İHRACAT YASAĞI HAYVANCILIĞA DARBE VURABİLİR"

Adana Çiftçiler Birliği Başkanı Mutlu Doğru ise dünyanın en büyük süt tozu üreticisi konumundaki Yeni Zelanda'da kuraklık nedeniyle meraların yetersiz olması sonucu süt tozu piyasalarında büyük bir arz açığı meydana geldiğini hatırlatarak, krizin fırsata çevrilebileceği bir sürecin doğru yönetilmesi gerektiğini ifade etti.

Mutlu Doğru, "Özellikle bazı Avrupa ülkeleriyle Ortadoğu'da çok talep gören süt tozu fiyatları bu nedenle dünya genelinde artışa geçti. Ülkemizde ise ekonomik şartlar nedeniyle yerli alım gücünün azalması ve pandemi etkisiyle turist sayısının düşmesi, süt ve süt ürünleri tüketimini azalttığından süt fazlası oluşmaya başlamıştı. Ancak bu dönemde kurların da artışıyla yağsız süt tozu üretilerek ihraç etmek arz fazlasına çözüm oldu. Çıkan kremanın ise tereyağı yapılarak ihraç edilmesi sonucu paçal edilen fiyat sanayiciyi de memnun ederek, fabrikaların çalışmasına, istihdamın devamına ve ülkeye **Döviz** girişine neden olurken çiğ süt üreticisinin de pazarının devamlılığını sağlıyordu. Ancak artan tereyağı ihracatındaki rakamlar ve süt fazlasını düşünmeden yapılan hesaplamalar ile tereyağı ihracatı kısıtlandı. Halbuki üretim fazlamız ihraç ediliyordu. Şimdi de süt ve kremanın da ihracat kısıtlaması listesine alınması üretici ve sanayicimizi endişelendirmektedir" dedi.

"TEREYAĞI, SÜT VE KREMA KISITLAMA LİSTESİNDEN ÇIKARTILMALI"

Mutlu Doğru, "Yıllardır süt fazlası olduğu söylenen Türkiye'de ilk kez süt tozu ve tereyağı ihracatı imkanı doğmuşken ve bu durum iç piyasa şartlarını bozmadan gerçekleşirken, alınan bu karar hayvancılık sektörüne darbe vurabilir. İç piyasada fiyat artışı varsa bunun sebebi ihracatta değil üretim maliyetlerinde aranmalıdır.

Üretim, ihracat ve istihdam hedefli ekonomi politikaları yapılırken fazla üretimi olan süt, tereyağı ve kremaya ihracat kısıtlaması koymak, genel ekonomik politikalarla çalışmaktadır" diye konuştu.

Üretici olarak tereyağı, süt ve kremanın ihracat kısıtlama listesinden çıkarılmasını istediklerini kaydeden Mutlu Doğru, "Gıda fiyatlarındaki artış ihracat kısıtlanarak değil, üretim maliyeti düşürülerek önlenmelidir" dedi.

"SEKTÖRÜN İSTİKRARI İÇİN İHRACAT ŞART"

Teksüt Yönetim kurulu Başkanı Cevdet Arınık ise dünyada yem fiyatlarının ciddi şekilde arttığını ve Türkiye'nin de bundan olumsuz etkilendiğini hatırlatarak, "Bir taraftan çiğ süt fiyatlarının artması gerekiyor çünkü dünya çapında yem fiyatları yükselişte ve sonuçta dünya ile entegreyiz. Öte yandan, sütün en önemli getirilerinden birisi de krema ve tereyağıdır. Bu ürünler iyi para etmeli ki üretici de kazansın. Tereyağını ihraç etmemiz lazım çünkü bunun tamamını iç pazar tüketemez. Hem fazlamız var hem de iç talep zayıf... İhracatın kısıtlanması hayvancılığı sekteye uğratır. Ürünü satamazsak süt alımlarımız da azalır. Bu da fiyatları aşağı çeker ve zarar eden üreticiler de daha fazla anaç hayvanını kesime göndererek bu işten çıkmaya çalışır. Bu da ileride daha büyük bir maliyet olarak karşımıza çıkar" uyarısından bulundu.

Türkiye'nin ihracatta iyi bir pazar yakaladığını ifade eden Arınık, "4-5 yıl öncesine kadar Türkiye tereyağı ithal ediyordu. Şimdi ihracatçıyız. Sektörün istikrarı için ihracat şart. Ama aynı zamanda dış pazar da istikrar ister. İhracatı kesersek ya da sekteye uğratırsak zor kazandığımız bu pazarları çok kolay kaybedebiliriz. Sonrasında da pazara yeniden giremeyebiliriz. Girsek bile bize maliyeti çok yüksek olabilir ya da bazı şeylerden taviz vermek zorunda kalabiliriz" diye konuştu.

"GIDA ENFLASYONUN SEBEBİ İHRACAT DEĞİLDİR"

Türkiye Süt Üreticileri Merkez Birliği Başkanı Tefik Keskin ise ihracata yönelik kısıtlama ve yasak kararlarının yanlış olduğunu söyledi.

Keskin, "Sektörde istikrar için ihracat devam etmeli. Tereyağına getirilen ihracat yasağını doğru bulmuyoruz. Bu tür kısıtlama ve yasaklardan sektör zarar görür. Tereyağından sonra şimdi de süt tozu ihracatına da benzer bir sınırlama getirileceği konuşuluyor. Eğer böyle bir karar alınırsa bu sadece sanayici ya da ihracatçının değil aynı zamanda üreticinin de aleyhine olacaktır. Üretici, çiğ süt fiyatlarından dolayı zor günlerden geçerken bir de ihracatta yasak ya da kısıtlama üretimde daha büyük bir zarar yaratır" dedi.

Türkiye'nin tarım ülkesi olduğunu ve ihracatın iç piyasa kadar dış pazarın da dengeleyici bir unsuru olduğuna dikkat çeken Keskin, "Kısıtlama ve yasaklarla bu iş olmaz. Bu tedbirler ters teper ve yarın birgün bu işi yapacak kimseyi bulamayız. Gıda enflasyonunun sebebi ihracat değildir. Enflasyonla mücadele etmek istiyorsak önce maliyetleri düşürmek ve üreticileri koruyarak üretimi sürdürmelerini sağlamamız lazım" diye konuştu.

Zincir marketler için tarım ürünlerinde sınırlama önerisi

Rekabet Kurumu tarafından yaş sebze ve meyve sektörüyle ilgili hazırlanan raporda, zincir marketlerin alıcı güçlerinin sınırlandırılması için haksız ticaret uygulamalarına yönelik tedbirlerin hayata geçirilmesi tavsiye edildi.

Rekabet Kurumu, tarım ürünlerinde fiyat istikrarının sağlanması için zincir marketlerin alıcı güçlerinin sınırlandırılması ve Ticaret Bakanlığı nezdinde haksız ticaret uygulamalarına yönelik tedbirlerin hayata geçirilmesi önerisinde bulundu.

Kurumun, tarım ürünleri alanında yürütülen sektör incelemesi kapsamında hazırladığı "Yaş Sebze ve Meyve Sektör İncelemesi Raporu" tamamlandı.

Rapordan yapılan derlemeye göre, yaş sebze ve meyveler, çok sayıda el değiştirerek, toplayıcı, simsar, komisyoncu, tüccar gibi aracılar yoluyla tüketiciye ulaştırılıyor. Yaş meyve ve sebzede üretici örgütlenmesinin arzulanan düzeyde olmaması, pazarlama kanalının uzamasına ve tüketicinin ödediği paradan üreticinin eline geçen miktarın düşmesine yol açıyor.

Nihai ürün fiyatlarında yaşanan fiyat artışı veya düşüşü sonraki yıl üretimini de doğrudan etkilerken, üretim eksikliği veya fazlalığı ortaya çıkıyor. Bu durum, tarımsal ürün fiyatlarındaki istikrarsızlığın en önemli nedenlerinden birini oluşturuyor.

Tarımsal ürünler, iklim, hava koşulları, kuraklık, hastalık, coğrafya gibi faktörlere bağlı olması nedeniyle de etkileniyor. Yaş meyve ve sebzelerin çabuk bozulabilir ürünler

olmaları, depolama olanaklarının yetersiz, raf ömürlerinin kısa olması da fiyat hareketliliğine neden oluyor. Türkiye'de bu ürünlerin pazarlanması özel sektör tarafından yapılırken, üreticiden tüketiciye olan pazarlama kanalında genellikle komisyoncu, tüccar ve perakendeciler görev alıyor.

Tarımsal üretim gerçekleştiren oyuncular önemli oranda rekabet ederken, bu oyuncular ihtiyaçları olan girdileri çoğunlukla "oligopol" piyasalardan sağlıyor. Söz konusu problemin üreticiler üzerindeki etkisinin hafifletilmesi gerekiyor. Bu imkanın sağlanmadığı durumda ise tarım endüstrisinin karlılıktan uzaklaşması ve üretim miktarının azalması ve dolayısıyla ürün fiyatlarının artması bekleniyor.

"Ülke çapında merkez birliği oluşturulsun" önerisi

Küçük çiftçiler, ürünlerini satarken çoğunlukla aracı tüccar ya da komisyoncularla karşı karşıya kalıyor. Bu elden ele geçişler sonucunda ürünün fiyatı artıyor ve bu yüksek fiyat tüketici talebinin düşmesine neden oluyor.

Üretici ile tüketici arasında rol oynayan aracıları ortadan kaldırma ve aracılardan elde ettiği kazancı en aza indirme konusunda tarım satış kooperatiflerinin önemli bir rolü bulunuyor.

Raporda, bağımsız olarak faaliyet gösteren bir tarım satış kooperatifinin, yerel aracılardan rekabet edebilmesine, bazı aracılardan ortadan kaldırabilmesine ve ortaklarına bazı teknik avantajlar sağlayabilmesine karşın bazı ürünlerin imalatını ya da ihracatını elinde bulunduran büyük tüccar ve sanayicilerle rekabet etmesi için bölge çapında birlikler ve ülke çapında bir merkez birliği oluşturmaları önerildi.

"Alıcı gücün kötüye kullanılması önlenmeli"

Söz konusu raporda zincir marketlerin payları da ele alındı. Buna göre, yalnızca 4 teşebbüs pazarın yarısından fazlasına hakim durumda. Pazardaki en büyük 10 oyuncuya bakıldığında ise bu rakam yüzde 63 seviyelerine ulaşıyor. Rakamlar, organize perakende pazarı içerisinde yoğunlaşma oranlarının yıllar itibarıyla ciddi oranda arttığını gösteriyor.

Perakende sektöründe süpermarketlerin payının artıyor olması ürünlerin üretildiği, paketlenildiği ve tedarik edildiği pazarı da şekillendirmeye başladı. Bu yoğunlaşmanın sonuçlarından biri de bu yapıların tedarik zincirindeki alıcı gücünün artışı olarak ortaya çıktı. Satışların peşin, ödemelerin uzun vadeye yayılması zincir marketlere önemli bir fon kaynağı yaratıyor.

Tarımsal üreticilerin, zincirin diğer aktörleri karşısında müzakerelerinde çok az pazarlık gücüne sahip olduğu belirtilen raporda, tedarik zincirindeki diğer aktörlerin güçlerinin sınırlandırılması durumunda, çiftçilerin gelirlerinin artırılması, arz güvenliği ve tüketici fiyatlarının makul seviyelere gelmesi, amaçlara birlikte ulaşılabilmesinin mümkün hale geleceği ifade edildi.

Perakendecilerin gücü, tedarikçiler üzerindeki etkilerinin yanı sıra tüketici tercihlerinin azalması, daha yüksek fiyatlar ve inovasyon üzerindeki sonuçları ile tüketiciyi de etkiliyor. Perakendeciler pazarda sahip oldukları güç nedeniyle tüketici talebini, tüketicilerin neyi, nasıl ve nerede satın aldıklarını şekillendiriyor.

Süpermarketlerin perakende seviyesindeki pazar gücü ve tedarik seviyesinde sahip oldukları alıcı gücü birbirini güçlendiriyor. Pazar gücü arttıkça perakendeci daha uygun koşullarda alım yapabilir ve daha düşük fiyatlarla bu ürünler tüketiciye sunulabilir. Bu durum da pazar gücünün artmasına neden oluyor.

Raporda, hızlı tüketim malları perakendeciliği alanında faaliyet gösteren teşebbüslerin gerek pazar payları gerekse alıcı güçleri önemli ölçüde arttığından alıcı gücünün kötüye kullanılmasını önlemek amacıyla düzenlemeler yapılması gerektiği bildirildi.

"Tarımsal girdilerde yerli üretim sağlanmalı"

Raporda, tarım piyasalarında hem arz güvenliği hem de fiyat istikrarı açısından alınması gereken önlemlere ilişkin önerilere de yer verildi.

Buna göre, Türkiye'de tarımsal üretim, en önemli girdi kalemleri olan akaryakıt, gübre, tohum ve ilaçta ithalata ve dolayısı ile döviz kuruna bağımlı olunması nedeniyle oldukça maliyetli. Bu nedenle kısa dönemde söz konusu girdilerin sübvansede edilmesi, uzun dönemde ise bu alanlarda olabildiğince yerli üretimin sağlanması hem fiyatlar hem de arz güvenliği için önem taşıyor.

Yeterli üretimin sağlanması için ihracat ve ithalat politikaları da dahil olmak üzere, "üretim planlaması" yapılması, bunun için Tarım ve Orman Bakanlığı nezdinde komisyon oluşturulması, destekleme politikaları, üretim planlaması kapsamında yeniden ele alınması rapordaki tavsiyeler arasında yer aldı.

Tedarik zincirinin boyunun kısaltılması için aracılardan (tüccar, komisyoncular, nakliyeciler, depolama) üstlendikleri fonksiyonların üretici birlikleri vasıtası ile yerine getirilmesi, bu çerçevede üretici birliklerinin yeniden yapılandırılması, Tarım ve Orman ile Ticaret bakanlıkları önderliğinde komisyon oluşturulması gerektiği belirtildi.

Raporda, çiftçilerin gelirlerinin artırılmasına yönelik destek mekanizmalarının artırılması, tarımsal destekler ekim öncesi açıklanması ve bunun uzun dönemli olması, zorunlu fiyat bildirimleri yanında üretim, kapasite, stok, ticaret gibi piyasa verilerine çiftçilerin ulaşması için piyasa şeffaflığının artırılmasına yönelik mekanizmaların hayata geçirilmesi önerildi.

İstenmeyen üretim miktarı dalgalanmasının önüne geçmek için tarım sektöründe çiftçilerin üretim tercihlerini şekillendirmeleri için güncel ekim verilerinin olabildiğince şeffaf şekilde paylaşılması rapordaki tavsiyeler arasında yer aldı.

Tarımsal üretimin devamlılığın sağlanabilmesini için risk yönetimi kapsamında tarımsal sigortaların yaygınlaştırılması ve korumanın artırılması gerektiği belirtilen raporda, tarımın finansmanı için yeni mekanizmalar geliştirilmesi ve finansman maliyetlerinin aşağıya çekilmesinin önemine işaret edildi.

Raporda, zincir marketlerin alıcı güçlerinin sınırlandırılması için Ticaret Bakanlığı nezdinde haksız ticaret uygulamalarına yönelik tedbirlerin hayata geçirilmesi ve bu uygulamaların sıkı bir şekilde denetlenmesi gerektiği de kaydedildi.

Tarlada 20 yıldır veri yok

Hangi tarlada ne ekildiğini gösteren ve 10 yılda bir gerçekleştirilmesi gereken sayımın AK Parti döneminde hiç yapılmadığı ortaya çıktı. Devletin en stratejik alanda bir planlama kaygısı taşımadığını gösteren tablo çözümün de önünü tıkkıyor. ‘Sıkıntı yaşanan ürünü ithal edelim’ anlayışı hem çiftçiye hem 85 milyonun mutfağını vuruyor.

Gıda krizi için peş peşe uyarılar yapılırken, Türkiye’de tarım için tehlike çanları çalıyor. Tarlada ne ekildiğini gösteren 10 yılda bir yapılması gereken tarım sayımlarının yapılmadığı ortaya çıktı. Üreticinin sorunlarının çözümünde kilit olan sayımların yapılmaması, tarımda sorunları katladı. 20 yıllık AK Parti iktidarı döneminde sayımlar için 2014’te çalışma yapılmış, 2019-2023 yıllarını kapsayan 11. Kalkınma Planı’nda da yer verilmesine rağmen herhangi bir adım atılmadı.

Pandemi ve savaşla beraber tarımın hayati önem taşıdığı daha çok anlaşılır hale geldi. Dünyada gıda krizi için art arda uyarılar yapılırken Türkiye’de tarım sektörü üst üste biriken sorunlar nedeniyle hızla daralıyor. Tarım ülkesi Türkiye’de çiftçi sayısı 500 binin altına gerilerken üreticiyi desteklemek, sorunları çözmek için herhangi bir adım atılmadığı gibi sorunların tespitini sağlayan tarım sayımının da 20 yıldır yapılmadığı ortaya çıktı. En son sayım 2001 yılında AK Parti iktidarı öncesinde yapıldı. Sağlıklı tarım politikalarının oluşturulması amacıyla geçmiş dönemlerde her on yılda bir yapılan tarım sayımı için 2014 yılında adım atıldı ancak herhangi bir sonuç elde edilemedi. 2019-2023 yılları için oluşturulan On Birinci Kalkınma Planı’nda tarım sektörüne dair hedefler incelendiğinde, temelde tarımsal üretimi artırma odaklı bir çerçeve sunulacağı, tarımsal sayımın yapılacağı, desteklerin

etkinliğinin artırılacağı, hayvancılığın geliştirileceği belirtilmesine rağmen herhangi bir çalışma yapılmadı.

Tarımın yanı sıra hayvancılıkta da Türkiye İstatistik Kurumu'nun (TÜİK) verileri dışında herhangi bir sayım yapılmadı. CHP Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer, 2001 yılından beri tarım sayımının yapılmamış olmasının, ülkemizde tarımın verilere dayalı yapılmasının önünü kestiğini ve tarımda farklı veriler ile öngörülebilir politikaların oluşmasından yetersizlikler oluştuğunu, bunun yansımalarının tarımdaki sorunları katladığını ve çözüm odaklı çalışmalarda veri karmaşasına neden olduğu söyledi. Gürer, yaptığı açıklamada, ilki 1927 yılında olmak üzere 1950, 1963, 1970, 1980, 1991 ve 2001 yılında olmak üzere geçmiş dönemlerde 7 kez yapılan tarım sayımının son 20 yıldır yapılmadığını belirtti.

TARIM SAYIMININ GEREKÇELERİ

Geçmiş yıllarda tarım sayımının her 10 yılda bir yapılıyor olduğuna işaret eden CHP Milletvekili Ömer Fethi Gürer, "Yapılan tarım sayımlarında tarımsal işletmelerle ilgili sayısal veriler, bu verilerin ışığında arazilerin tasarruflu kullanılması, ekilen arazilerden elde edilen ürünlerle ilgili bilgiler, sulanan ve gübrelenen araziler ile sulama ve gübreleme için yapılan harcamalar, maliyetlerin geçmiş yıllarla kıyaslaması, ekilen arazilerin ve elde edilen ürünlerin geçmiş yıllarla kıyaslaması ve bundan sonraki süreçte nasıl bir tarım politikası izleneceği, yapılan bu tarım sayımlarında ortaya çıkıyordu. Ülkemizde hayvan varlığıyla ilgili sayısal veriler, tarım ürünlerinde kullanılan insan, makine ve hayvan gücü bilgileri ile bunların yıllara itibariye artış ve azalış oranları da istatistiksel bir veri olarak ortaya çıkıyordu. Böylece tarımda sağlıklı bir politika oluşturuluyordu" ifadelerini kullandı.

'DOĞRU SAYILAR OLMAZSA ÇÖZÜM ÜRETİLEMEZ'

Çiftçi zarar ederken vatandaşın sebze, meyveyi pahalılıktan alamaması çarpık tabloyu gösterirken CHP'li Ömer Fethi Gürer, tarım sayımının 2001'den beri yapılmadığını söyledi. İşletme sayısından, atılan gübreye kadar tarlanın röntgenini çeken sayımın tarım politikalarına yön verdiğini belirten Gürer "Elde edilen ürün geçmiş yıllarla kıyaslanıp izlenecek yol belirleniyordu. Ama sayım yapılmadı öngörülebilir üretim bırakıldı" dedi. Gürer, AK Parti iktidarları döneminde tarım

sayısının yapılmamış olmasının, ülkemizde tarımın oluşan sorunlarının da bir nedeni olduğuna işaret ederek, şunları ifade etti: “Ülkemiz, tarımsal ürünler açısından kendi kendine yeten ülkelerden biri idi. AK Parti ile tarımda planlama ve öngörülebilir üretimden adım adım uzaklaşıldı. Yeterli ve doğru veri olmayışı ürün arz sorunu kaygısı ile ithalatı tetikledi. Özellikle son yollarda istatistiki verilerde tahminlerde dahi ciddi sapmalar yaşanır oldu. Sağlıklı veri eksikliği tarımda sorunların derinleşmesine vesile olan önemli nedenlerden biridir. Tarım sayımı 20 yıldır yapılmadığı içinde güncel veri karmaşası yaşanmaktadır. Tarım arazi varlığı dahi nerede ise her kurumda farklı farklıdır. Bunun hesaplamalara yanlış yansması tarımda daha çok karmaşa oluşturmaktadır.”

‘BAKAN TÜİK’E GÜVENMEDİ KENDİ ARAŞTIRMASINI YAPTIRDI’

Çiftçi zarar ederken vatandaşın sebze, meyveyi pahalılıktan alamaması çarpık tabloyu gösterirken CHP’li Ömer Fethi Gürer, tarım sayımının 2001’den beri yapılmadığını söyledi. İşletme sayısından, atılan gübreye kadar tarlanın röntgenini çeken sayımın tarım politikalarına yön verdiğini belirten Gürer “Elde edilen ürün geçmiş yıllarla kıyaslanıp izlenecek yol belirleniyordu. Ama sayım yapılmadı öngörülebilir üretim bırakıldı” dedi. Gürer, AK Parti iktidarları döneminde tarım sayısının yapılmamış olmasının, ülkemizde tarımın oluşan sorunlarının da bir nedeni olduğuna işaret ederek, şunları ifade etti: “Ülkemiz, tarımsal ürünler açısından kendi kendine yeten ülkelerden biri idi. AK Parti ile tarımda planlama ve öngörülebilir üretimden adım adım uzaklaşıldı. Yeterli ve doğru veri olmayışı ürün arz sorunu kaygısı ile ithalatı tetikledi. Özellikle son yollarda istatistiki verilerde tahminlerde dahi ciddi sapmalar yaşanır oldu. Sağlıklı veri eksikliği tarımda sorunların derinleşmesine vesile olan önemli nedenlerden biridir. Tarım sayımı 20 yıldır yapılmadığı içinde güncel veri karmaşası yaşanmaktadır. Tarım arazi varlığı dahi nerede ise her kurumda farklı farklıdır. Bunun hesaplamalara yanlış yansması tarımda daha çok karmaşa oluşturmaktadır.”

TOBB'dan 154 ilçede 154 yeni okul

Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği tarafından 23 Nisan Ulusal Egemenlik ve Çocuk Bayramı dolayısıyla hazırlanan videoda, 154 ilçede 154 yeni okul yapılacağı bilgisi paylaşıldı.

Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği (TOBB) tarafından, Türkiye Büyük Millet Meclisinin açılışının 102. yıl dönümü ile 23 Nisan Ulusal Egemenlik ve Çocuk Bayramı nedeniyle video hazırlandı.

Videoda, TOBB'un şimdiye kadar 81 ilde 81 okul yaptığı anımsatılırken, Birlik tarafından 154 ilçede de 154 yeni okul daha yapılacağı belirtildi.

TOBB Başkanı Rifat Hisarcıkılıoğlu da sosyal medya hesabından bu videoyu paylaşarak, "23 Nisan Ulusal Egemenlik ve Çocuk Bayramımız kutlu olsun. Gururluyuz. TOBB olarak 81 ilde 81 okulu çocuklarımıza armağan etmenin gururunu yaşıyoruz. Sevinçliyiz. 154 ilçede 154 yeni okul daha yapacak olmanın mutluluğunu yaşıyoruz. Tüm çabamız ülkemiz ve çocuklarımız için." ifadesini kullandı.

Bakan Muş: Fiyatlardaki artış emtia ve enerjideki oynaklıktan kaynaklı

Ticaret Bakanı Mehmet Muş, "Şu an yaşadığımız fiyatlardaki bu dalgalanmalar, emtiadaki ve enerjideki bu aşırı oynaklıklardan kaynaklı bir sonuç. Bu ilelebet devam edecek bir süreç değil." dedi.

Bakan Muş, Ticaret ve Sanayi Odası'nda iş ve ekonomi dünyasının temsilcileriyle basına kapalı bir araya geldi.

Daha sonra Toroslar Belediyesince düzenlenen iftar programına katılan Muş, konuşmasında, dünyada yaşanan önemli ekonomik ve siyasi gelişmelerin Türkiye'yi de etkilediğini belirtti.

Muş, Türkiye'nin dünya ekonomisiyle entegre olmuş, dünyanın önde gelen güçlü ülkelerinden olduğunu vurgulayarak, "Dolayısıyla dünyada cereyan eden gelişmeler olumlu seyrediyorsa bizi de olumlu etkiliyor, olumsuz seyrediyorsa bize de etkileri oluyor." dedi.

COVID-19 süreci ile Rusya-Ukrayna savaşına değinen Muş, "Tüm dünyanın yaptığı gibi 2 yıl boyunca tüm ülke olarak pandemiyle mücadele ettik. 2 senenin sonunda bu tam geride kaldı, akabinde ülkemizin kuzeyinde Rusya ve Ukrayna arasındaki kriz patlak verdi. Tüm dünyada bu krizin etkileri hissediliyor. Dünya 1970 yılından beri en yüksek küresel enflasyonu yaşıyor. 1970-2022, bu aradaki en yüksek enflasyon bu yıl yaşanıyor dünyada. Dolayısıyla ülkemizde de buna benzer bir tablo yaşıyoruz." ifadesini kullandı.

"Fiyatlardaki dalgalanmalar ilelebet sürececek değil"

Türkiye'nin ekonomisinin geliştiğini ifade eden Bakan Muş, şöyle konuştu:

"Ekonomik yapımız, ticari hareketlilik, üretim kabiliyetimiz ve kapasitemiz her geçen gün geliyor. Türkiye'nin ihracatı, dış ticareti, ekonomik aktivitesi, bunun yoğunluğu her geçen gün artıyor. Şunu takdir edersiniz ki dünyayla bu kadar entegre olmuş bir ekonominin ister istemez emtia fiyatlarının, girdi maliyetlerinin yükseldiği, enerji fiyatlarının bu kadar yükseldiği bir tabloda bunlardan etkilenmemesi mümkün değil. Şu an yaşadığımız fiyatlardaki bu dalgalanmalar, emtiadaki ve enerjideki bu aşırı oynaklıklardan kaynaklı bir sonuç. Bu ilelebet devam edecek bir süreç değil. Elbette bu fiyatlar enerjideki, emtiadaki girdi maliyetleri üzerindeki bu fiyatlar mutlaka gevşeyecektir ve şu an yaşadığımız bu süreç de sürmeyerek bir neticeye ulaşacaktır. Bunu özellikle belirtmek isterim. Bununla alakalı çeşitli çalışmalar yapılıyor, yapıyoruz, yapmaya da devam edeceğiz."

"Türkiye'nin geleceği parlaktır"

Muş, ekonomik göstergelerin ülkenin doğru yolda olduğunu gösterdiğini anlatarak, şunları kaydetti:

"Ülkemize güvenelim değerli dostlar. Türkiye'nin geleceği parlaktır, güçlüdür. Dünyada gelişen, büyüyen ülkeler içerisinde baktığınız zaman da en hızlı büyüyen ülkelerin başında ülkemiz geliyor. Geçen sene yaklaşık yüzde 11'lik bir büyümeye kapattık yılı. Tüm bu kriterler, göstergeler aslında Türkiye'nin doğru yolda olduğunu, ileriye dönük ümit var eden bir ülke olduğunu gösteriyor. Zorluklar var, zorlukları aşmak bizim görevimiz. Bunların da üstesinden geleceğiz."

Anadolu'nun Nabzı Anketi: Reel sektörün kazanç umudu emtia

DÜNYA'nın 42 ilden 323 iş insanı ile gerçekleştirdiği Anadolu'nun Nabzı Anketi sonuçlandı. İş dünyasına göre, önümüzdeki dönemde en kârlı tasarruf aracı; emtia.

HANDAN SEMA CEYLAN

DÜNYA Gazetesi Türkiye'nin dört bir yanındaki muhabirleri aracılığıyla sordu, 42 kentten 323 iş dünyası temsilcisi cevapladı. Anadolu'nun Nabzı Anketi'nin 2022 yılı ilk çeyrek sonuçları Türk Girişim ve İş Dünyası Konfederasyonu'nun (TÜRKONFED) destekleri, SES Araştırma'nın (NOVASAM Araştırma ve Danışmanlık) analizleriyle okurlarımızla buluşuyor.

DÜNYA'nın gelenekselleşen anketi için 5-14 Nisan 2022 tarihleri arasında iş insanlarına 14 soru yöneltildi. Anketin en çarpıcı sonucu tasarruf araçları konusundaki yanıtlardan gelirken, diğer önemli bir gösterge de şirketlerinin büyümesi ile ortaya çıktı. Geçtiğimiz çeyreğe göre şirketleri için "büyüdü" diyenlerin oranı yüzde 42,4 oldu. Bu oran 2021'in 4'üncü çeyreğinde yüzde 39,6'ydı.

Anket nedeniyle DÜNYA'ya gelen iş insanları yorumlarında hem emtia fiyatlarındaki artıştan hem de tedarik zincirlerindeki Türkiye'ye yönelişten büyümenin hızlandığı ancak "kârlılık" konusunun da tartışmaya açık olduğunun altı çizildi.

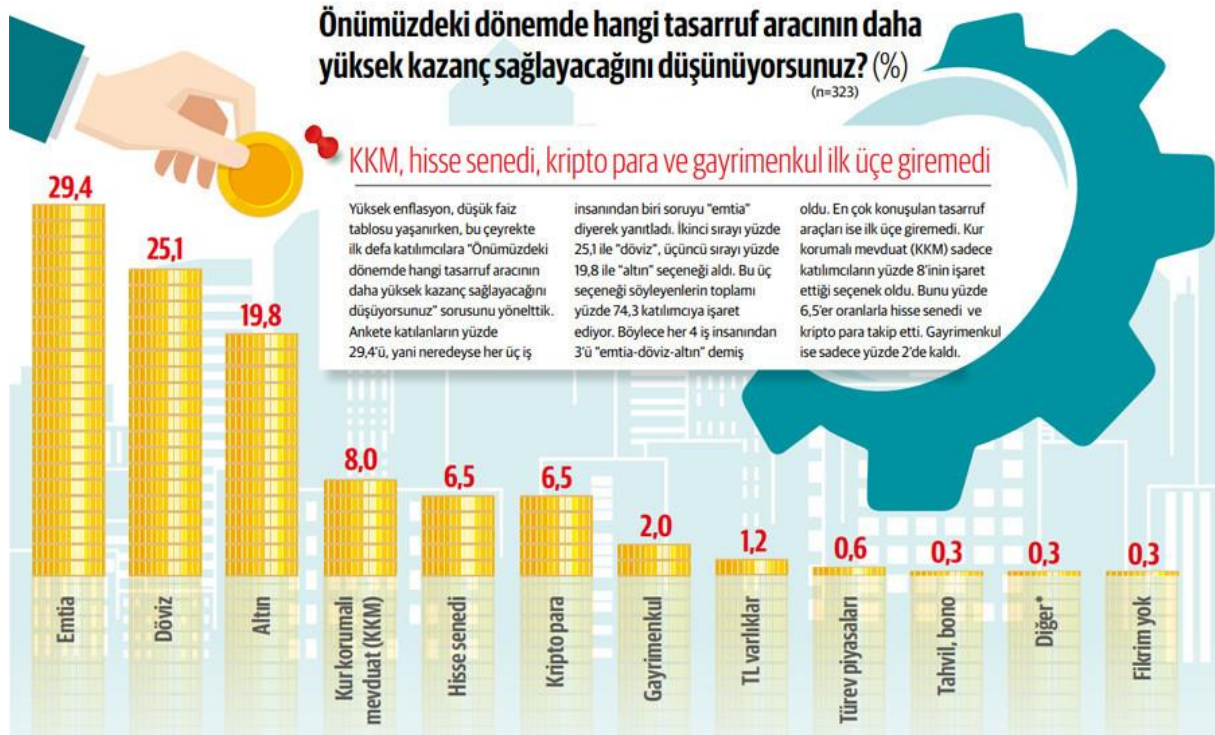
"Firma verimliliği ve kârlılığına yönelik önlemler" sorusunun cevaplarındaki "diğer" yanıtları arasında da "zarar ederek büyüyoruz" ifadeleri yer aldı. Bu soruya yüzde

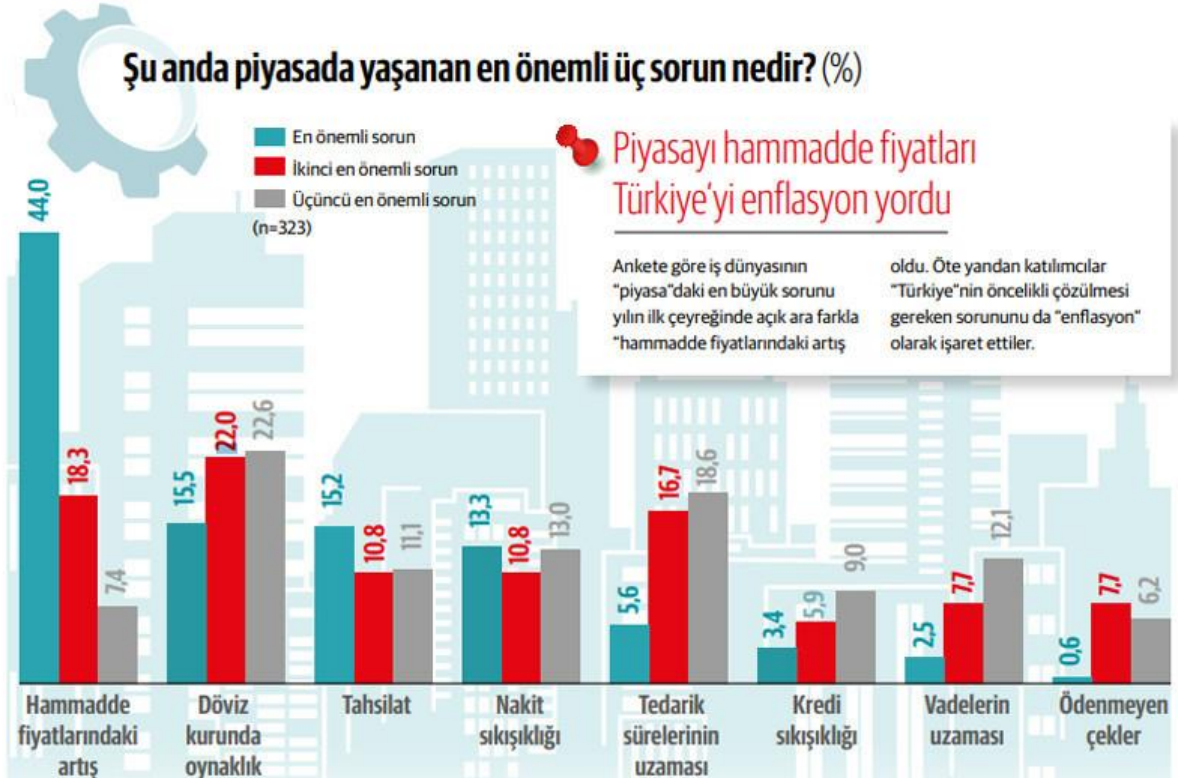
62,2 (kişi%) ile en çok “maliyet azaltma” denildi. Bunu “müşterilerde seçicilik” ve “mevcut iş gücünün eğitimi” izledi. Her üç seçenek de bir önceki çeyreğe puan olarak büyüdü.

KATILIMCILAR HANGİ SEKTÖRLERDEN?

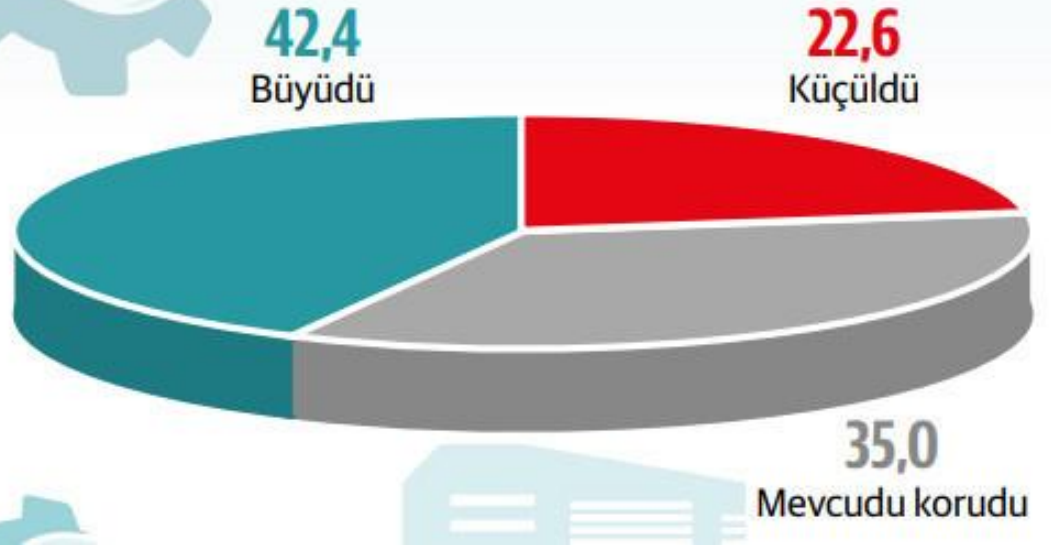
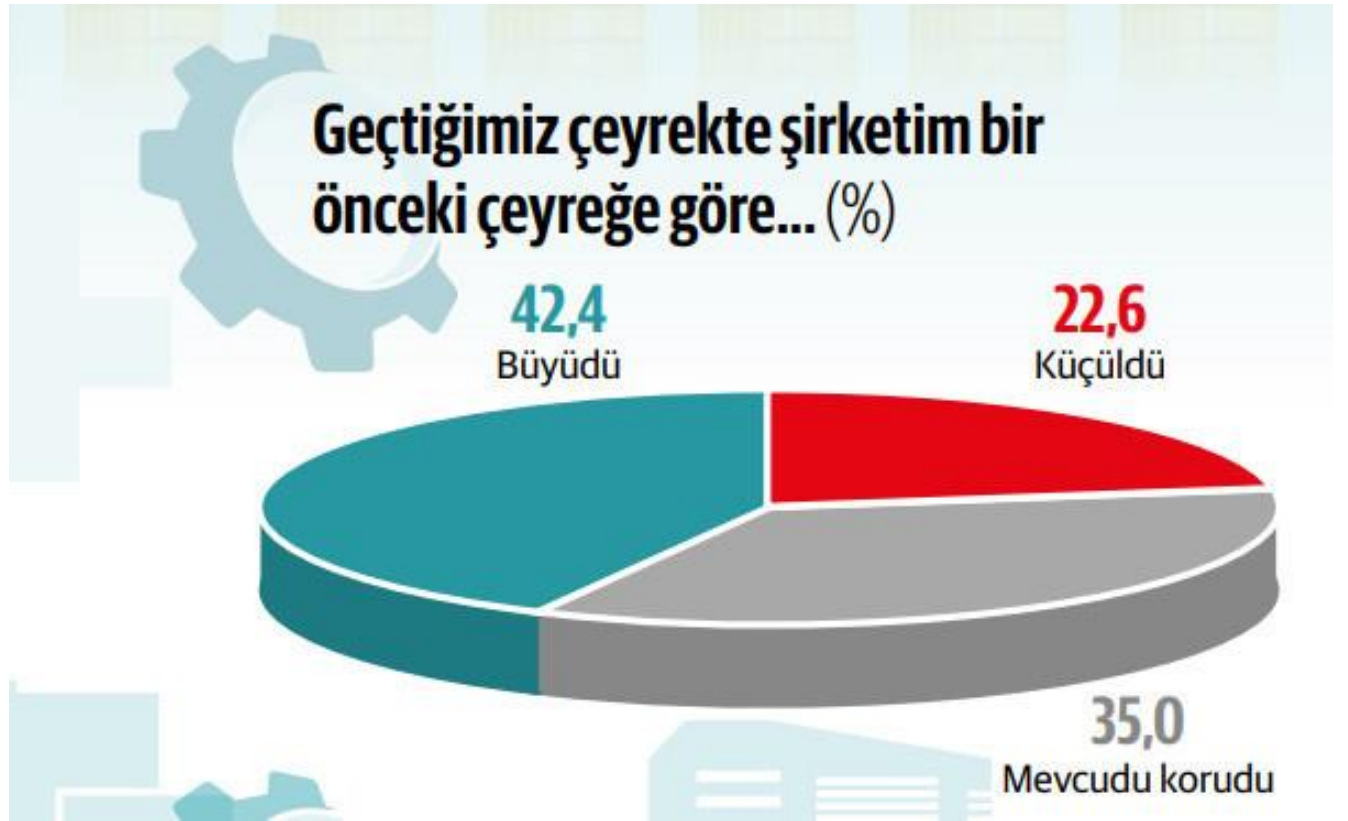
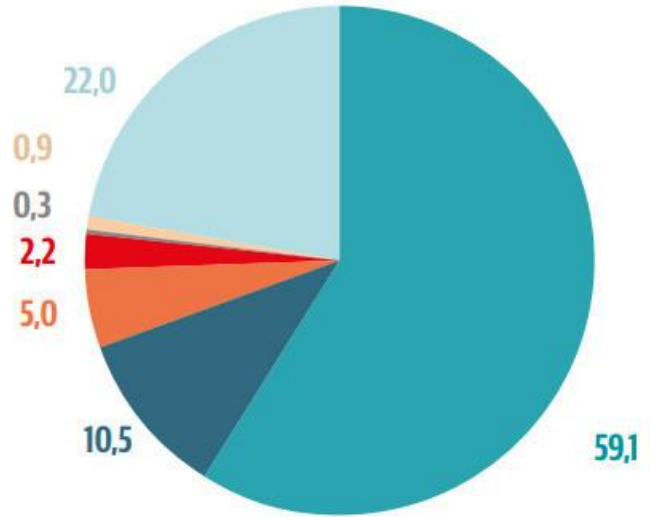
İmalat %43,7, inşaat %9,6, toptan ve perakende ticaret; motorlu kara taşıtlarının ve motosikletlerin onarımı %7,1, tarım, ormancılık ve balıkçılık %4,3, elektrik, gaz, buhar ve iklimlendirme üretimi ve dağıtımı %4, madencilik ve taş ocakçılığı %3,4, konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri % 3,1, bilgi ve iletişim %3,1, ulaştırma ve depolama %2,5, gayrimenkul faaliyetleri %1,9, mesleki, bilimsel ve teknik faaliyetler %1,5, su temini, kanalizasyon, atık yönetimi ve iyileştirme faaliyetleri %0,9, finans ve sigorta faaliyetleri 0,9, idari ve destek hizmet faaliyetleri %0,9, kamu yönetimi ve savunma; zorunlu sosyal güvenlik %0,3, eğitim %0,3 ve diğer hizmet faaliyetleri %12,4.

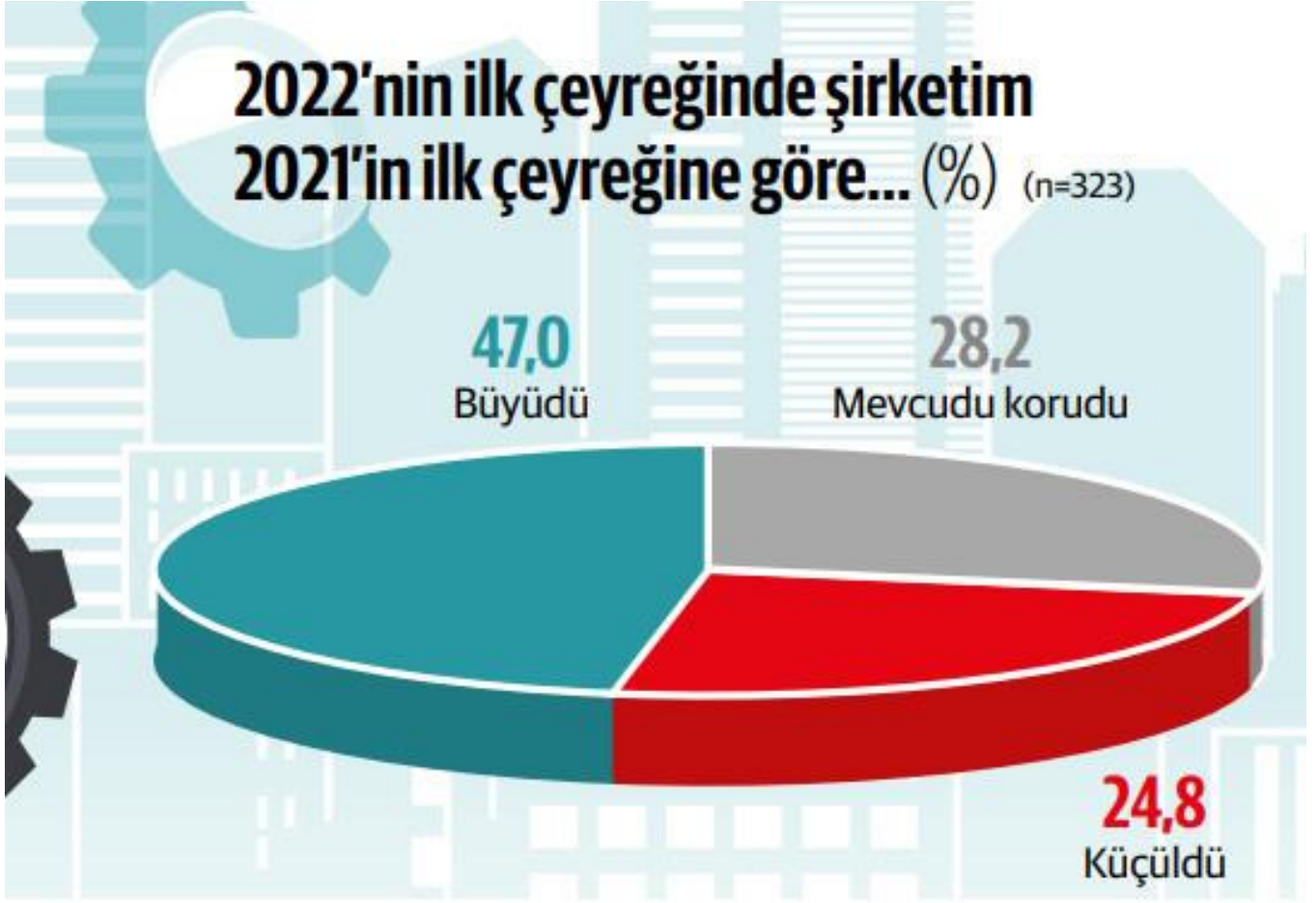
İŞTE İLK ÇEYREK ANKETİNİN SONUÇLARI

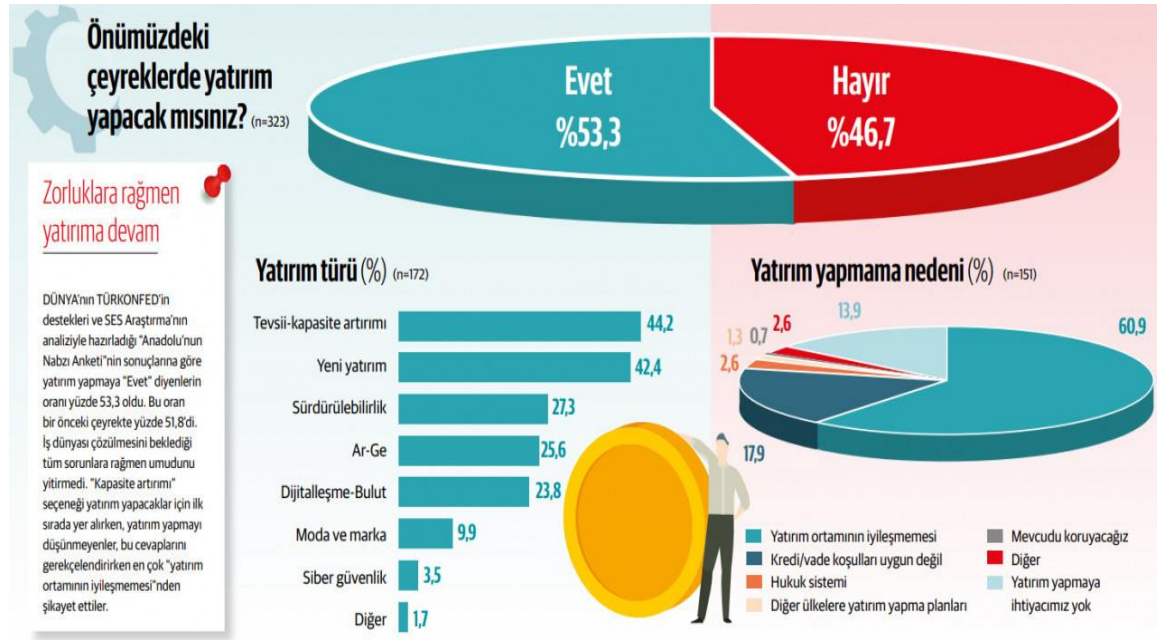

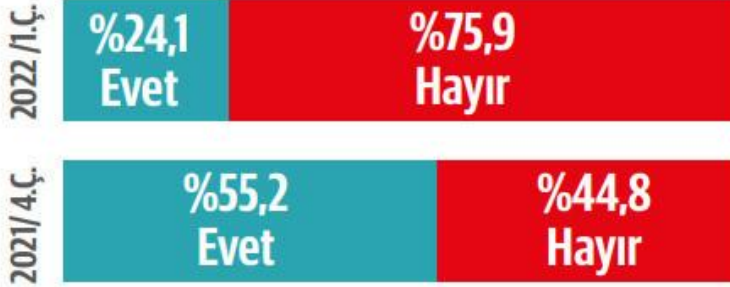

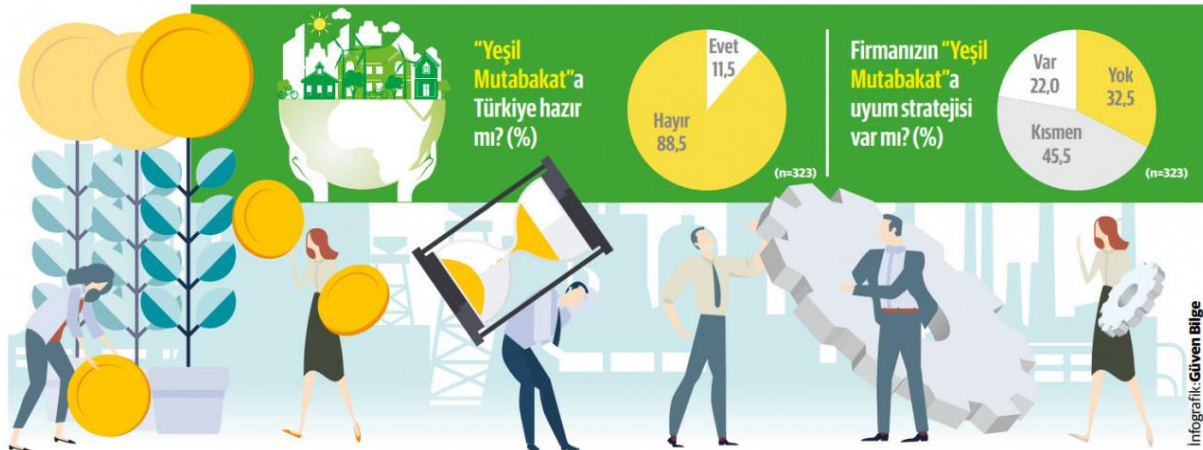

2022 yılında erken seçim bekliyor musunuz?

31,1 puan geriledi

İş dünyası 2021 yılı 4. Çeyrek sonuçlarına göre yüzde 55,2'lik oranla erken seçim olacağına inanıyordu. Bu oran 2022'nin 1. Çeyreğinde yüzde 24,1'e düştü. Böylece keskin bir şekilde 31,1 puan gerilemiş oldu.

Aktif rasyosu 2.0 devrede

Bankacılık sektörü geçen yılın son çeyreğinden beri hem Merkez Bankası hem de hükümet tarafından yapılan yönlendirmelerde öne çıkan TL ticari kredilerde yüzde 22 büyümeye sağladı. Resmi Gazete’de yapılan değişiklik ise ticari kredilere zorunlu karşılık uygulaması getirdi.

Şebnem TURHAN

Merkez Bankası ilk kez ticari kredilere zorunlu karşılık getirdi. Merkez Bankası tebliğinde esnaf, KOBİ, ihracat, yatırım, tarım kredileri, kurumsal kredi kartları, kamu ve mali kesime kullandırılan krediler kapsam dışında tutuldu. Merkez Bankası’nın eylülde ilk faiz indirimi gerekçelerinden olan ticari kredilerdeki büyümeyi sağlama hedefi ardından hem hükümetin hem de Merkez Bankası’nın bankaları ticari krediye yöneltmesi ile devam etmiş yılbaşından bu yana yüzde 22’yi aşan büyüme yaşanmıştı. Ancak Merkez Bankası cumartesi sabah 05:00’te yayımlanan bir karar aldı ve ticari kredilere zorunlu karşılık getirildi. Bankacılık kaynakları bu durumun bir nevi aktif rasyosunun geri getirilmesi olduğunu vurgulayarak bankalara ceza geldiğini ve bunun karların 150-200 baz puanını daha tıraşlayacağını kaydetti. Aynı zamanda bu karar sonrası TL ticari kredi faizlerinde artış olabileceğini söyleyen bankacılık kaynakları kararda yabancı para mevduattan dönüşüm oranına göre getirilen zorunlu karşılık artışının da tüm kredi faizlerinde yükselişe yol açacağını vurguladı. Bankacılık kaynakları ilk kez aktif tarafa zorunlu karşılık uygulandığına da dikkat çekti.

Ticari kredilerin yüzde 10’u kadar zorunlu karşılık

Resmi Gazete’de yayımlanan tebliğ ile 1 Nisan 2022 tarihinden itibaren dörder haftalık dönemlerde kullandırılan ticari kredilerin yüzde 10’u oranında zorunlu karşılık ayrılacak. Bununla birlikte 31 Mayıs 2022 tarihi itibarıyla yani mayıs ayı sonuna kadar

yılbaşından bu yana ticari kredilerde büyüme yüzde 20'nin üzerinde gerçekleşmişse ilk 3 aydaki artışın yüzde 20'si kadar yine zorunlu karşılık yükümlülüğü var. Bu karşılık da 6 ay boyunca tesis edilecek. Tebliğe göre zorunlu karşılıktan "KOBİ tanımına giren işletmelere kullandırılan krediler, esnaf kredileri, ihracat ve yatırım kredileri, tarımsal krediler, kamu kurum ve kuruluşları, kurumsal ticari kredi kartları ve mali kuruluşlara kullandırılan krediler" kapsam dışı tutuldu. Yani bankaların bu tarz ticari kredileri vermeleri zorunlu karşılık yükümlülüğü doğurmayacak.

Yabancı ve yerli özel bankalarda hızlı artış

Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumu (BDDK) verilerine göre yılbaşından bu yana 15 Nisan haftasına kadar toplam TL ticari krediler yüzde 22 büyüdü ve 407 milyar lira artış gösterdi. Kamu mevduat bankalarının TL ticari kredi stoku yüzde 15,1 artarken yabancı mevduat bankalarının ticari kredi büyüklüğü yüzde 27, yerli mevduat bankalarının TL ticari kredileri ise yüzde 25,1 büyüme gösterdi. Kamu mevduat bankalarının büyümesi düşük kalsa da 989 milyar 58 milyon liralık TL ticari kredi stokuyla önde olurlarken, yabancı mevduat bankalarında TL ticari krediler 415 milyar 821 milyon lira yerli özel mevduat bankalarında ise 591 milyar 337 milyon lira TL ticari kredi stokuna ulaşıldı. Toplam TL ticari kredilerde 2 trilyon 253 milyar 452 milyon lira oldu. BDDK verilerine göre tüketici kredilerindeki artış ise yüzde 5,6 artış gösterdi.

İlk faiz indiriminde ivme kaybına dikkat çekildi

Veriler bankaların 2022 yılbaşından bu yana TL ticari kredilerde yoğunlaştığını ve kredi büyümelerinin de bu yönde gerçekleştiğini ortaya koyuyor. Nitekim hükümetin ve Merkez Bankası'nın da bankalara yönlendirmesi de cumartesi gününe kadar bu yönde şekilleniyordu. Geçen yıl eylülde ilk faiz indiriminin yapıldığı Para Politikası Kurulu toplantısında da indirim gerekçeleri arasında parasal sıkılaşma nedeniyle ticari kredilerden öngörülenin üzerinde bir yavaşlama yaşandığı belirtildi.

Ardından gelen faiz indirimlerinde de ticari kredilere yapılan atıflar korundu. Hazine ve Maliye Bakanı Nureddin Nebati de şubatta 'selektif kredi politikası'na geçildiğini belirtmiş ve buna yönelik kredi paketi açıklamıştı. Bakan Nebati son dönemde yaptığı açıklamalarda ticari kredilerdeki büyümeye dikkat çekerek 'selektif kredi' politikasının bu alandaki büyümeyi yarattığını dile getirdi.

Selektif kredi politikası Merkez Bankası metinlerinde de kendine yer buldu. Merkez Bankası'nın şubat ayı PPK'sı sonrası yayımlanan karar metninde de uzun vadeli TL yatırım kredilerine destek verileceği yer aldı ve bu selektif kredi politikasına Merkez Bankası'nın da katkı yapacağı yorumlarına yol açtı. Hatta Merkez Bankası Başkanı Şahap Kavcıoğlu yatırımcı toplantılarında ticari kredilerdeki artışı önemsediklerini ve bu artışın ivmelenmesi için kamu bankalarının ticari kredi politikasının ön plana çıkmaya devam ettiğini dile getirdi.

Tüm bu yönlendirmelerin ardından ise ilk çeyrekte bankaların çift haneli büyümeler gerçekleştirdikleri TL ticari kredilere zorunlu karşılık uygulaması getirilmiş oldu. Yapılan değişiklikle 1 Nisan'dan itibaren her 100 liralık TL ticari krediye 10 lira karşılık ayrılacak. Öte yandan bankalar mevduat durumunda mevduatlar için de yüzde 8 oranında karşılık ayırıyor. Hem mevduattan hem de TL ticari kredilerden zorunlu karşılık ayrılmaya başlanmış olacak.

Bankacılık sektörüne bir gecede değişiklik geldi

Bankacılık kaynakları tüm bu yönlendirmelerle bankaların da bu yıl TL ticari kredi alanına yoğunlaştığına ve muazzam büyümelere ulaştıklarına dikkat çekerek bugüne kadar hiçbir kısıtlama yapılmadan bu politikanın devam ettirildiğine işaret etti. Ancak yine bir gecede getirilen değişiklik ile bankaların Merkez Bankası ve maliye tarafından yapılan yönlendirmeye büyüttükleri ticari kredilerin çok fazla verildiğine karar verildiğini vurgulayan bankacılık kaynakları bankalara ceza geldiğini dile getirdi. Bankacılık kaynakları bu karar sonrasında bankacılık sektörünün tedirgin olmaya devam edeceğini belirterek uygulamanın geriye dönük olarak gerçekleştirilmesinin ise çok olumsuz olduğunu bildirdi. Kaynaklardan elde edilen bilgiye göre bu karar bankacılık sektörünün yıllık karlarında 150-200 baz puanlık bir gerileme getirecekken bugün ise borsada son günlerin yıldızı bankacılık sektöründe satış gelmesinin muhtemel olduğuna dikkat çekti.

YP dönüşüm oranına göre ZK ayarlaması

Merkez Bankası aynı kararda dövizden TL mevduata dönüşümün desteklenmesi için yine zorunlu karşılıkları devreye aldı. Karara göre bankalarda yabancı para mevduat zorunlu karşılıkları gerçek kişi dönüşüm oranı yüzde 5'in altındaysa yabancı para zorunlu karşılıklara ilave 5 puan, yüzde 10'un altındaysa ilave 3 puan getirildi. Bu uygulama ise 10 Haziran 2022 tarihinde başlayacak olan 27 Mayıs 2022 tarihli hesaplama döneminden itibaren geçerli olacak. Karara göre finansman şirketlerinin yüzde 0 olan zorunlu karşılık oranları bankalar ile aynı seviyeye getirildi, yurt içi bankalara olan yükümlülükleri zorunlu karşılık kapsamında alındı. Bu değişiklik de 13 Mayıs 2022 tarihinde başlayacak olan 29 Nisan 2022 tarihli hesaplama döneminden itibaren geçerli olacak. Analistler TL zorunlu karşılık artış sisteminin Merkez Bankası fonlama ihtiyacını artırarak bankaların maliyetini yükselttiğini belirterek bunun kredi faizlerine yansımalarının beklenmesi gerektiğini vurguladı. Yine aynı şekilde analistler ZK artışının repo ve teminata konu edilebilecek serbest menkul kıymetlerinde azalmasına yol açıyor.

TCMB: Liralaşmayı teşvik için düzenleme değişikliği

Merkez Bankası, karar duyurusunda "Merkez Bankası fiyat istikrarı temel amacı doğrultusunda finansal istikrarın desteklenmesi ve liralaşmanın teşvik edilmesi kapsamında makroihtiyati politika setini güçlendirerek zorunlu karşılık düzenlemesinde değişikliğe gitmiştir" denildi. Son Para Politikası Kurulu toplantısında da "Kurul, uzun vadeli Türk lirası yatırım kredileri de dâhil olmak üzere kredilerin büyüme hızı ve erişilen finansman kaynaklarının amacına uygun şekilde iktisadi

faaliyet ile buluşmasının finansal istikrar açısından önemli olduğunu değerlendirmiştir. Bu çerçevede Kurul, makroihtiyati politika setinin güçlendirilmesine karar vermiştir” ifadesi dikkat çekti. Makroihtiyati politika setinin ilk adımının zorunlu karşılık hamlesi olması bekleniyordu.

İşletme sermayesi ihtiyacına gidiyordu

DÜNYA Gazetesi’nde 13 Nisan’da yayımlanan haberde ticari kredilerde 13 haftalık yıllıklandırılmış kur etkisinden arındırılmış büyümenin 1 Nisan haftasında yüzde 45,8’e geldiği yer aldı. Haberde bu artışın 23 ayın ardından en yüksek seviye olduğuna dikkat çekilirken bankacılık kaynaklarının artışın bir kısmı yeni yatırımdan olsa da büyük kısmının işletme sermayesi ihtiyacından kaynaklandığını söylemişti.

Aktif rasyonu neydi?

Pandemiyle birlikte 2020 Mayıs ayında Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumu aktif rasyosu hesaplamasına başlamıştı. 31 Aralık 2020’de ise uygulamaya son verildi. Aktif rasyosu bankaların daha fazla kredi vermeye yönlendiriyordu mevduat kredi oranını tutturması için bir denge oluşturması isteniyordu.

MB kararı, kredi maliyetlerini yükseltecek

TCMB'nin aldığı zorunlu karşılık değişikliği kararı ile kredi maliyetlerinin yükselmesi bekleniyor.

Ferda BESLİ / BESFİN CEO'SU

23.4.2022 tarihi TCMB'nin zorunlu karşılık değişikliği, bankaların zorunlu karşılıklar yükümlülüğünü artırırken kredi maliyetlerini yükseltecek. Uygulama TL üzerinden verilen KOBİ, ihracat, yatırım, esnaf, tarım, kurumsal kredi kartları, kamu kesimine açılan krediler ve finansal kuruluşların kendi içlerinde yaptıkları TL kredileri hariç tutuyor. 15 Nisan 2022 tarihi itibarıyla TL kredilerin toplamı 3,294 milyar TL'dir. Bu kredilerin 1,042 milyar TL'si bireysel, 1,039 milyar TL'si KOBİ, 87 milyar TL yatırım, 107 milyar TL'si ihracat, mali kuruluşlar ve kamunun 200 milyar TL civarında olduğunu varsayar ise yaklaşık 800-850 milyar TL kredi üzerinden bankalar %10, 80-85 milyar TL karşılık ayıracaklar. Ortalama fonlama maliyetini %20 civarında olduğunu düşünürsek 16-17 milyar TL civarında gelecek yük, yukarıda istisnalarını belirttiğimiz kredilerin dışında işletme kredileri kullanan firmaların maliyetleri %2 artıracaktır. Önerim, ihracat işlemlerimizi artırarak yurt içi ve yurt dışı fonlama olanaklarını genişletmek, yatırımları daha iyi planlayarak kredi ile finansmanı yapmak ve fon fazlamızla işletme kredisi ihtiyaçlarını karşılamak.

TCMB'nin aynı kararında yabancı para mevduatın/katılım fonlarının gerçek kişi dönüşüm oranlarının % 5'in altına kalanlara ilave 500, % 5 ile % 10 arasında kalanlara ilave 300 baz puan zorunlu karşılık getirilmiştir. 2021 yılı sonunda başlayan KKM uygulamasında gerçek kişilerin DTH'dan TL'ye dönüşümü % 5'e yakındır. Tüzel

kişilerde ise bu oran % 16'dır. 24. 12.2021 tarihinde 163.4 milyar USD olan gerçek kişilerin mevduatı 15.4.2022 tarihi itibarıyla 155.6 milyar olup dönüşüm 7.8 milyar USD ve oran % 5'dir. Bu uygulama ile gerçek kişilerin bankalardaki döviz tasarruflarının yükü artmaktadır.

TCMB'nin brüt döviz rezervi 1.3 milyar USD artarak 67.7 milyar USD'a ulaştı. Altın dahil TCMB rezervi 112.3 milyar USD'dir. Yıl sonuna göre brüt döviz rezervi KKM 'ın pozitif etkisine rağmen enerji maliyetlerinin artması nedeniyle % 4.86 azalmıştır.

TCMB'nin bilançosu büyümeye devam ediyor. Bir yıl önce 905 milyar TL olan aktif toplamı % 119 artarak 1,980.9 milyar TL olmuştur. Gelişmiş ülkelerin merkez bankaları FED, ECB, BOE ve BOJ 21 trilyon USD'a ulaşan bilançolarını küçültmek için para ve faiz politikalarında değişikliklere gidiyorlar.

TL mevduat artmaya devam ediyor. Geçen hafta 2,523 milyar TL olan mevduat 60 milyar TL artarak 2,583 milyar TL'ye ulaştı. Bu artışın 28 milyar TL'si KKM'den geldi ve KKM 757 milyar TL'na ulaşarak toplam TL mevduat içindeki payını 40 baz puan artırarak % 29.3'e çıktı. Dolayısıyla TL mevduatımızın 1/3'ü artık kura endeksli oldu.

Şirketlerin kullandığı döviz kredileri azalmaya devam ediyor. Bir yıl öncesine göre döviz kredileri 13 milyar USD azalarak 153.4 milyar USD'e gerilemiştir. Bu trend şirketler için sağlıklı bir yapıya işaretler. Bankaların artan TL mevduat ile kredi verme kapasiteleri artmıştır. Hem ihracat hem de yatırım kredilerinde TL kredi olanaklarından yararlanılmasını önermekteyiz.

Ticari ve bireysel kredi kullanımında ödenen 700 baz puana yaklaşan faiz farkı devam ediyor. Ticari şirketlerin ortalama faiz maliyeti % 20.35 iken bireysel kredilerde bu oran % 27.21

Bankaların takipteki alacakları yıl sonuna göre % 1 artmıştır. Ticari kredilerde oran % 3.5'dan % 3' düşerken bireysel kredilerde artışlar yataydır. İhtiyaç % 4.1, kredi kartları % 2.92. 9.Reel kesimin yurt dışından sağladığı kısa ve uzun vadeli kredilerin toplamı 98.3 milyar USD'dır. FED ve DCB'nin faiz artışına hazırlandığı bir dönemde değişken faizli kredilerin payının % 43.5 olmalı önemli bir faiz riskine işaret ediyor. Bu riski azaltmak için hedging işlemleri yapılmasını tavsiye etmekteyiz.

Nebati: Gerekirse gemileri karadan yürütürüz

Hazine ve Maliye Bakanı Nureddin Nebati, İstanbul Ticaret Odası İş Dünyası Buluşması'nda konuştu. Nebati "'Dünya ülkeleri açısından en önemli konu enflasyon ve biz bunu daha çok konuşacağız. Türkiye güzel bir yolda. Kimsenin en ufak bir endişesi dahi olmasın. Gerekirse ecdadımız gibi gemileri karadan yürütür, yolumuzdan hedefimizden sapmayız" dedi.

Hazine ve Maliye Bakanı Nureddin Nebati, 650 binden fazla işletmenin üye olduğu İTO'nun Başkanı Avdagiç'in ev sahipliğinde gerçekleştirilen İTO İş Dünyası Buluşması'na katıldı. Nebati, 640 bini aşan üye ve 140 yıllık geçmişe sahip Oda'nın, Türkiye'nin son 20 yılda gerçekleştirdiği tüm atılımlarda, küresel ekonomi ve dünya siyasetindeki etkinliklerinin hissedilir oranda artırılmasında önemli katkısının olduğunu söyledi.

Birlikte aynı kararlılıkla yol almaya, yeni başarılar elde etmeye devam edeceklerini dile getiren Nebati, küresel ölçekte yaşanan pek çok sorunun Türkiye'ye farklı şekillerde yansıdığını anlattı.

Nebati, tüm bu sorunların kendileri için aynı zamanda türlü fırsat ve imkanlar barındırdığını kaydederek, sözlerini şöyle sürdürdü:

"Şunu çok net bilmenizi isterim: Biz problemleri kesinlikle yok saymıyoruz; onları asla halının altına süpürme gibi bir niyetimiz de yok. Tam tersine kalıcı ve kapsayıcı çözümler üretmek için çalışıyoruz. Oluşan yeni koşullardaki fırsatları değerlendirmek

için stratejik hamleler yaparak yolumuza devam ediyoruz. Kimsenin en ufak bir endişesi dahi olmasın. Gerekirse, ecdadımız gibi gemileri karadan yürütür yine de yolumuzdan, hedeflerimizden kesinlikle sapmayız."

"ABD'deki toplantılarda en önemli gündem maddesi enflasyondur"

Bakan Nebati, ABD'de katıldığı G20 Maliye Bakanları ve Merkez Bankası Başkanları Toplantısı ile uluslararası kuruluşların Bahar Toplantıları'ndan bahsederek, toplantılarda en önemli gündem maddesinin enflasyon olduğunu, bu problemin daha fazla konuşulacağını söyledi.

Rusya-Ukrayna Savaşı nedeniyle küresel büyüme tahminlerindeki aşağı yönlü revizelerin, toplantıların ikinci gündemini oluşturduğunu kaydeden Nebati, merkez bankalarının para politikasında sıkılaşmaya gitmesinin, gelişen ekonomilerde borçlanma maliyetlerini artırdığını, söz konusu gelişmenin üçüncü gündem maddesini teşkil ettiğini anlattı.

"İhracatta rekorlar açıklamaya devam edeceğiz"

Hazine ve Maliye Bakanı Nebati, savaş, Türkiye'nin Rusya ve Ukrayna'ya ihracatını olumsuz etkilese de bu ülkelerin toplam ihracattan sadece yüzde 3,9 pay aldığını, genele etkisinin sınırlı kalacağını bildirdi.

Türkiye olarak ihracatta son yirmi yılda sağladıkları pazar ve ürün çeşitliliği sayesinde yeni modeller geliştirmekte güçlük çekmediklerini dile getiren Nebati, "Nitekim savaşa rağmen martta tüm zamanların en yüksek ihracat rakamına ulaştık. Bu rekorları her ay açıklamaya devam edeceğiz." diye konuştu.

Enerji hariç ihracatın ithalatı karşılama oranının martta yüzde 98,2'ye yükseldiğini aktaran Nebati, "Bu rakam bize enerji hariç ihracat-ithalatın dengelendiğini söylüyor. Geçen yıl ithal ettiğimiz enerjinin maliyeti bizdeki dengeyi bozuyor. Bunun olumsuz etkisini, ihracatımızı daha fazla artırarak, turizmdeki olumlu gelişmelerle, doğrudan ve dolaylı yatırımlarla en aza indirgeyeceğiz." ifadelerini kullandı.

Nebati, turizmde yüksek düzeyde ziyaretçi girişi olduğunu ve bunun artarak devam edeceğini kaydederek, son iki ayda çok güzel veriler olduğunu vurguladı.

"Yatırımcılar Türkiye'nin potansiyeline olan güçlü inançlarını bizlerle paylaştı"

Bakan Nebati, her yıl düzenli olarak yapılan ve dünyanın dört bir tarafından maliye bakanlarının katılımıyla düzenlenen G20 Maliye Bakanları ve Merkez Bankası Başkanları toplantılarına katıldıklarını anımsatarak, rutin olarak yılda 2 kez gerçekleştirilen bu toplantılarda birçok oturuma katıldıklarını; çeşitli ülkelerin bakanları ve merkez bankası başkanlarıyla, yatırımcılarla ve uluslararası kuruluşların yöneticileriyle verimli görüşmeler yaptıklarını söyledi.

Sorunlara karşı küresel iş birliği ve koordinasyonun önemini bir kez daha vurguladıklarını aktaran Nebati, ikili ve heyetler arası görüşmelerle ilgili bilgiler paylaştı.

Nebati, özellikle uluslararası yatırımcıların yoğun ilgisi karşısında Amerikan Ticaret Odası (AmCham), Uluslararası Mutabakat için İş Konseyi (BCIU) ve JP Morgan'ın düzenlediği üç farklı yatırımcı toplantısında reel sektör ve portföy yatırımcılarıyla bir araya geldiklerini kaydederek, Türkiye ekonomisindeki son gelişmeler ve ülkedeki yatırım fırsatlarına ilişkin kapsamlı bilgiler verdiklerini bildirdi.

Bu toplantılarda Türkiye'nin sahip olduğu avantajları anlattıklarına değinen Nebati, "Toplantılarda yatırımcılar, bölgesel dengesizliklerin ve pandemiyle oluşan coğrafi fırsatların da katkısıyla Türkiye'nin yatırım potansiyeline olan güçlü inançlarını bizlerle paylaştılar. Birçok şirket, bu fırsatları değerlendirerek bizlere Türkiye'deki yatırımlarını artırmak istediklerini açıkça ifade ettiler." şeklinde konuştu.

"Geri bildirimler, ülkemize yönelik sermaye girişlerinin artacağına işaret ediyor"

Hazine ve Maliye Bakanı Nebati, toplantılarda Türkiye'nin başarılı eurobond tahvil ve sukuk ihraçlarından övgüyle bahsedildiğini belirterek, şu ifadeleri kullandı:

"Şubatta Londra'da yatırımcılarla gerçekleştirdiğimiz temaların ardından Washington toplantılarında aldığımız geri bildirimler, Türkiye'ye oldukça pozitif baktıklarına ve ülkemize yönelik sermaye girişlerinin önümüzdeki dönemde artacağına işaret ediyor. Yatırımcılar, 'Türkiye'nin başarı hikayesinin' giderek daha fazla dikkat çekeceğine inanmış durumda. Bırakın kronik kötümserler felaket tellallığı yapadursunlar. Tekraren söylüyorum biz gerekirse gemileri karadan yürütür, yine de hedeflerimize, hayallerimize ulaşmasını biliriz. Dünya, 'Türkiye'nin önü açık' diyorken bizim müzmin karamsarlar 'battık, bittik edebiyatından' bir türlü vazgeçemiyorlar. İnşallah bu kronik karamsarlık ve özgüven sorunu olan kardeşlerimizin bu hastalıklarına da yine biz şifa olacağız."

"Uygun kredilerle sizlerin önünü açıyoruz"

Bakan Nebati, 20 Aralık'ta başlattıkları kur korumalı mevduat ve katılma hesaplarında bugün itibarıyla 782 milyar TL biriktiğini kaydederek, TL tasarruflarının artırılmasına yönelik birçok finansal ve vergisel adımın uygulanması kararı aldıklarını, mevduatların ortalama vadesini uzattıklarını; enflasyonun önemli bir belirleyicisi olan döviz kurunda istikrar sağladıklarını söyledi.

Altın tasarruflarını ekonomiye kazandırmak için başlattıkları uygulamalardan, Kredi Garanti Fonu kanalıyla sundukları desteklerden bahseden Nebati, "İhracat ve turizm yatırımlarını finanse etmek üzere 150 milyar TL'lik uzun vadeli ve düşük faizli kredi imkanını ilan ettik. Türk Lirası'na güvenin. TL üzerinden tarihi ucuz kredi ve uzun vadelerle sizlerin önünü açıyoruz." diye konuştu.

Nebati, yenilenebilir enerjiye verdikleri destekler, kurumlar vergisinde yapılan indirim, kamuya iş yapan yüklenicilerin vergi borçları ile kamudan alacaklarının mahsup edilmesi, KDV iade süreçlerinin kolaylaştırılması, KDV'nin sadeleştirilmesi, asgari ücrette verginin kaldırılması, gıdada KDV'nin yüzde 1'e düşürülmesi gibi, hayata geçirdikleri uygulamalardan bahsetti.

İş dünyasının kayıt dışı ekonomiyle mücadelede kendilerine olan desteğinden memnuniyet duyduklarını aktaran Nebati, fahiş fiyata, fiyat manipülasyonuna ve stokçuluğa asla izin vermeyeceklerini vurguladı.

Vergi alanında yaptıkları reformlardan bahseden Nebati, tüm süreçlerde reel sektörü dinleyerek hareket ettiklerini, onların taleplerini yerine getirmeye devam edeceklerini anlattı.

Nebati, "Enflasyon üzerinde kararlı adımlarımızı atmaya devam edeceğiz. Savaşımız enflasyonla ilgili olacak. Önemli adımlarımızın enflasyon belası nedeniyle görülmemesini istemiyoruz. Atmış olduğumuz bu adımlarla enflasyon beklentilerini günbegün iyileştireceğiz ve oluşan enflasyon ataletini de yine bizler kıracağız." şeklinde konuştu.

"Reel sektörün fikirleri bizim için çok kıymetli"

Hazine ve Maliye Bakanı Nebati, politikaların şekillenme aşamasından son haline gelmesine kadar reel sektör ile istişare halinde olmaya devam edeceklerinin altını çizerek, "Sahada ter döken sizlerin fikirleri, eleştiri ve önerileri bizler için her daim çok kıymetli ve onları asla kulak arkası etmiyoruz. Aranızdan gelen bir iş insanı olarak, sizleri can kulağıyla dinliyor, ortak akli üretip optimum sonuçları almak için sürekli koordinasyon içinde olmaktan büyük bir mutluluk duyuyorum." açıklamasında bulundu.

"Yarına yön veren lider ülke olma" yolunda karamsarlığa, çaresizliğe kapılmalarının asla söz konusu olamayacağını dile getiren Nebati, son 20 yılda her alanda elde ettikleri başarıların, gelecekte birlikte imza atacakları başarıların teminatı olacağını sözlerine ekledi.

Bakan Nebati'nin katılımcıların taleplerini dinlediği ve sorularını yanıtladığı toplantının ikinci kısmı basına kapalı gerçekleştirildi.

İTO Başkanı Avdagiç: Tüm gücümüzle enflasyonla mücadeleye odaklanmalıyız
İstanbul Ticaret Odası (İTO) Başkanı Şekib Avdagiç, "Bundan sonra tüm gücümüzle enflasyonla mücadeleye odaklanmalıyız. Biz enflasyonla mücadeleye, sadece hükümetlerin görevi olarak bakmıyoruz. Bu mücadelede başarı ancak, bütün toplum kesimlerinin sorumluluğu, dayanışması ve fedakarlığı ile sağlanabilir." dedi.

Toplantının açılışında konuşan Şekib Avdagiç, İstanbul'un, Türkiye'nin milli hasılasının üçte birini ürettiğini, İstanbullu iş insanlarının dış ticaretin yüzde 50'sini gerçekleştirdiğini, Türkiye'nin vergi gelirinin ise yüzde 46'sının İstanbul'dan ödendiğini bildirdi.

Bakan Nebati'nin iş dünyasının en küçük sıkıntısını bile dikkatle dinleyip çözüm üretmek için seferber olduğuna şahit olduklarını belirten Avdagiç, "Sayın Bakanımız bize derdimizin ne olduğunu soruyor, bizi dinliyor ve bizim için çözüm üretiyor. Tedaviye odaklanmış gerçek bir doktor gibi davranıyor. Bugün de sizlerin sorularınızı cevaplamak, problemlerinize çözüm üretmek için aramızda olması; bunun en somut ispatıdır." ifadelerini kullandı.

Avdagiç, dünya ekonomisinin sıra dışı günlerden, aylardan, hatta yıllardan geçtiğini ifade ederek, tüm gelişmiş ülkelerin enflasyona yenik düştüğünü, gelişmiş Batılı ülkelerin son 41 yılın en yüksek enflasyon oranını yaşadığını, kaynakların iyice kıtlaşıp ateş pahası fiyatlara tırmandığı bir sürecin yaşandığını anlattı.

Salgınla başlayan, Rusya-Ukrayna savaşıyla devam eden küresel ekonomideki sis bulutlarının dağılmak yerine daha da yoğunlaştığını dile getiren Avdagiç, şöyle devam etti:

"Böylesi bir dönemde Türkiye, bir tercihte bulunarak, 'üretim, yatırım, istihdam ve ihracat' odaklı bir ekonomik modeli uygulamaya soktu. Sayın Cumhurbaşkanımızın ortaya koyduğu, Sayın Bakanımızın yolunu açtığı 'Türkiye modeli', yüzlerce defa denenmiş yeniden denemeye odaklı reçetelerden farklı bir yaklaşım getiriyor. Biz de bu ekonomik modeli destekliyoruz. İnaniyoruz ki hükümetin uygulamaya soktuğu tedbirlerle Türkiye, bu küresel kriz sürecini en az zarar, hatta başarıyla atlatacaktır."

"Enflasyonla mücadelede meydanı, her dönemde ortaya çıkabilen fırsatlara bırakamayız"

Şekib Avdagiç, Türkiye ekonomisini diğer ülke ekonomilerinden ayırtıran özelliğin, yükseliş dönemlerinde kayıpları ziyadesiyle telafi edebilme gücü olduğunu vurgulayarak, şunları kaydetti:

"Bu süreçte bizim ihtiyaç duyduğumuz en önemli şey; üretimin devamı, ticaret ve ihracatın aynı ivmeyle sürmesi için gerekli olan elverişli iklimin muhafaza edilmesidir. Bunu sağlayacak şartlar ise istihdam üzerindeki yüklerin indirilmesi, makul vergi oranları, hukuksal reformlar gibi unsurların yanı sıra enflasyonla mücadeledir."

Bundan sonra tüm gücümüzle enflasyonla mücadeleye odaklanmalıyız. Enflasyonla mücadeleye, sadece hükümetlerin görevi olarak bakmıyoruz. Bu mücadelede başarı ancak bütün toplum kesimlerinin sorumluluğu, dayanışması ve fedakarlığı ile sağlanabilir. Biliyoruz ki enflasyonda, piyasadaki fiyat gelişmeleri kadar, fiyatlara ilişkin beklentiler de önemli rol oynuyor. Paniğe kapılarak ileriye yönelik fiyatlama davranışlarını abartmak, beklenti marjlarını olağanın üzerine taşımak yarar değil, toplumun tüm kesimleri için zarar getirir."

Avdagiç, fiyatlama davranışlarında sağduyu, sorumluluk anlayışı ve ahlaki duruşun korunması gerektiğini belirterek, enflasyonla mücadelenin; Türk tüccarının, üreticisinin, esnafının, dairesini kiraya veren ev sahibinin de imtihanı olduğunu, meydanın, her dönemde ortaya çıkabilen fırsatlara bırakılmaması gerektiğini söyledi.

İş ahlaklarının gereğinin böyle davranmak olduğunu vurgulayan Avdagiç, "Fırsatçılarla işini yapmaya çalışan tüccarın titizlikle birbirinden ayırt edilmesi son derece önemlidir." dedi.

"İstihdamı teşvik etmek için tedbirlerin devam etmesini arzu ediyoruz"

Avdagiç, İTO meclis üyeleri ile meslek komitesi üyelerinin talep ve beklentilerini 10 madde ile sıraladı.

Hükümetin aldığı hızlı karar ve düzenlemelerin, iş dünyasına güç ve güven verdiğini ifade eden Avdagiç, "Biz de özel sektör olarak üretim ve istihdam kapasitemizi arttırmak için tüm gücümüzle çalışıyoruz. Bu arada, hükümetin istihdamı destekleyen, üretimi teşvik eden tedbirleri pandemi döneminde çok işe yaradı. 2020 yılı başından bu yana istihdama tam 2,6 milyon kişi dahil oldu. Biz istihdamı teşvik etmek için bu tedbirlerin devam etmesini arzu ediyoruz." şeklinde konuştu.

İş dünyasının rekabetçiliğini artıracak, enflasyonla mücadeleye olumlu yansıyacak unsurların başında girdi maliyetlerinin düşürülmesinin geldiğini vurgulayan Avdagiç, şöyle devam etti:

"Küresel piyasalarda pandemi ve savaş sebebiyle yükselen emtia fiyatları, maliyetler üzerinde yükseltici etkide bulunmuştu. Bunu dengelemek için girdi maliyetleri üzerindeki vergi vesaire gibi unsurlarda düzenlemeler çok önemlidir. Sayın Cumhurbaşkanımızın asgari ücret üzerindeki vergi yükünü kaldıran yaklaşımı, buna olumlu bir örnektir. İş dünyası olarak özellikle istihdam üzerindeki yükler noktasında hala gidilecek yolumuz olduğuna inanıyoruz. Ücret üzerindeki yüklerin net maaşa oranını belirten vergi takozu göstergesinde OECD ortalaması yüzde 24,4 iken, Türkiye'de bu oran yüzde 38,2. Buradan azaltılacak her yük, ilave istihdam, yatırım ve vergi olarak yine ekonomimize dönecektir."

"KDV indirimini enflasyonla mücadelede çok değerli buluyoruz"

Şekib Avdagiç, sektörlerde ciddi oranda devreden KDV yükü bulunduğuna dikkati çekerek, "Ham madde, ara madde temini ve ürün satışı sırasındaki KDV farklılıkları nihai ürünlerdeki KDV teşvikleri ile daha da artmış durumda. Bir başka ifadeyle girdi faturaları yüksek oranlı KDV'den alınıp indirim sebebiyle düşük oranlı KDV'den fatura edilince işletmelerde ciddi bir KDV yükü birikiyor. İş dünyası üzerindeki bu yük de enflasyonu olumsuz etkilemektedir." dedi.

KDV iade mekanizmasında ciddi iyileşmeler olmakla birlikte iade süreçlerinin hızlandırılmasının kendileri için son derece önemli olduğunu vurgulayan Avdagiç, bu bağlamda KDV alacaklarının, şirketlerin kamuya olan vergi ve SGK gibi ödemelerine mahsup edilmesinin önemli olduğunu kaydetti.

Avdagiç, çeşitli sektörlerde uygulamaya konulan KDV indirimini enflasyonla mücadelede çok değerli bulduklarını ifade ederek, bu konuda sektörlerden gelen indirim taleplerini şöyle sıraladı:

"Sağlık hizmetleri ve sağlık malzemeleri sektörleri, yeme içme ve tatlı ürünleri sektörü, optik sektörü ile konaklama tesisleri eğitim amaçlı kiralamalarda KDV'nin yüzde 1 olmasını istiyor. Kağıt sektörü kağıttaki ile e-kitap, sesli kitap, veri tabanları, eğitim portalları ve diğer hibrit çözümlerde, saraciye ürünleri sektörü küçük saraciye ürünlerinde; kitap, kırtasiye ve kağıt sektörleri 1. hamur kağıtta; otomotiv sektörü ikinci el araç satışında; yatak sektörü yatak süngerinde; konaklama tesisleri spor

amaçlı kiralamalarda KDV oranının yüzde 8 olarak uygulanmasını talep ediyor. Ayrıca, kitap ve kapak kağıdında; e-kitap, sesli kitap, veri tabanları, eğitim portalları gibi uygulamalarda yüzde 18'lik KDV'nin kaldırılması arzu ediliyor. Son olarak, döküm ve metal işleme ile gözlükçülük ve saatçilik sektörlerimiz de KKDF muafiyeti bekliyor."

"Yemek kartı bedeli çalışanın banka kartına ödenmeli"

İTO Başkanı Avdagiç, kamuyla iş yapan işletmelerin önemli beklentileri olduğunu aktararak, yeni fiyat farkı kararname için şükranlarını sunduğunu dile getirdi.

Kararnamede fiyat artışları nedeniyle mağduriyet yaşayan firmalara bir fark ödemesi yapılacağını, sektörlerin süre uzatımı talebinin de karşılanacağını gördüklerini belirten Avdagiç, "Sektörlerin talebi, bu konuyu gündemden kalıcı şekilde kaldırıyor. Çünkü enflasyona oranlı olarak otomatik güncellenecek dinamik bir fiyat farkı kararnamesi hazırlanmasını istiyorlar. Ayrıca, tasfiye hakkı için tamamlanma oranının yüzde 50'ye çekilmesi talep ediliyor. Bir de fiyat farkı kararnamesine bilişim sektörünün de dahil edilmesi arz ediliyor." şeklinde konuştu.

Sağlıkçıların da dinamik fiyat farkı kararnamesine benzer şekilde SGK ödemesinin dışında fark ücreti alınmayan hizmetlere yönelik otomatik bir artış düzenlemesi talep ettiğini aktaran Avdagiç, kamu hizmet taşeronlarının, kıdem tazminatı karşılığının kamu tarafından alt işverenlere ödenmediği hallerde kendilerine rücu edilmemesi talebinde bulunduğunu aktardı.

Yeme içme sektörü ile birlikte çalışan kesimin büyük kısmını doğrudan ilgilendiren "yemek çeki" konusuna değinen Avdagiç, şunları kaydetti:

"Çalışanlara verilmiş hak olan yemek kartı ya da diğer adıyla yemek çekleri uygulamada hem hizmet verenler için hem de hizmet alanlar için yüksek komisyon oranları ve kural dışı uygulamalar sebebiyle maliyeti yükseltiyor-karı düşürüyor. Enflasyona da olumsuz etki ediyor. Yemek kartı bedelinin cari uygulamaya alternatif bir şekilde, çalışanın bu amaçla oluşturulan banka kartına ödenmesini mümkün kılacak bir sistemin devreye alınmasını bir kez daha talep ediyoruz."

Avdagiç, "Üreten Türkiye" için yeni yatırımlara ihtiyaç olduğunu ifade ederek, "Kapasite kullanım oranımız yüzde 80'lere dayanmış durumda. Bu nedenle yüksek oranda ithalata bağımlı olan sanayi kollarında küçük ve orta ölçekli yerli yatırımların teşvikine ihtiyaç duyuyoruz. Yerli yatırımlara finansman desteğinin artırılması ve daha uygun maliyetli kredi imkanı sağlanması bizim için çok önemli." ifadelerini kullandı.

Otomotiv ve bağlantılı sektörlerin araç alım-satımı ve bağlantılı konulara ilişkin çeşitli düzenleme beklentileri olduğunu aktaran Avdagiç, bunları "ÖTV matrahlarının dönemsel olarak düzenlenmesi, kayıt dışı ticaretin önlenmesi, kiralama sektöründeki kullanım sonrası satıştaki KDV oranı" şeklinde sıraladı.

"Türkiye'yi dünyanın en büyük 10 ekonomisinden biri yapmak, temel önceliğimiz"

Şekib Avdagiç, Rusya-Ukrayna savaşının ticari hayatı etkilediğini belirterek, şöyle devam etti:

"Üyelerimizin ve bu bölgede ticaret yapan firmalarımızın taleplerini çeşitli kereler dile getirdik. Sizin de gayet yakından bildiğiniz bu zorlukların bir an evvel çözülmesi için desteklerinizi bekliyoruz. İstanbul iş dünyası olarak önemli bir talebimiz daha var. İstanbul'da kurulu olan sanayi tesislerinin; yeni teknoloji ile hat yenileme ve bu kapsamda kapasite artırma, Yeşil Mutabakat'a yönelik üretim araçlarında yapılacak yatırımlarının teşvik kapsamına alınması için desteğinizi istirham ediyoruz."

Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan'ın, devletin Yeni Kızıl Elması'nı, "Türkiye'yi dünyanın en büyük 10 ekonomisinden biri yapmak" olarak açıkladığını hatırlatan Avdagiç, "İş dünyası olarak biz yeni hedefi heyecanla karşılıyoruz, 'Kızıl Elma'ya' ulaşmayı reel sektörün temel önceliği kabul ediyoruz. Ayrıca Kızıl Elma'ya bizi götürecek olanın da, kamu ile özel sektör arasındaki sıkı iş birliği ve kopmaz bağ olduğuna inanıyoruz." değerlendirmesinde bulundu.

Cumhurbaşkanı Erdoğan, Zelenskiy ile görüştü

Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan, Ukrayna Devlet Başkanı Vladimir Zelenskiy ile telefon görüşmesi yaptı.

Cumhurbaşkanlığı İletişim Başkanlığı'ndan yapılan açıklamaya göre, görüşmede, Rusya-Ukrayna savaşındaki son gelişmeler ve müzakere sürecine dair konular ele alındı.

Cumhurbaşkanı Erdoğan, görüşmede, tablonun her geçen gün daha da üzücü bir hal aldığı Mariupol'de yaralı ve sivillerin tahliyesinin mutlaka sağlanması gerektiğini belirtti.

Müzakere sürecinde ellerinden gelen tüm yardımı sağlamaya, arabuluculuk dahil gereken desteği sunmaya hazır olduklarını ifade eden Cumhurbaşkanı Erdoğan, garantörlük konusuna da ilkesel olarak olumlu baktıklarını dile getirdi.

6'lı masadan Cumhurbaşkanı adayı tarifi ve Joe Biden kınaması çıktı

Altı muhalefet liderinin Demokrat Parti Genel Başkanı Gültekin Uysal'ın ev sahipliğinde gerçekleştirdiği üçüncü buluşma sonrası 'uzlaşmacı, liyakat sahibi, özgürlükçü' bir cumhurbaşkanı adayı belirleneceği açıklaması yapılırken, işbirliğinin derinleştirilerek sürdürüleceği kaydedildi.

ANKARA(DÜNYA)

Dün iftar yemeğinden bir araya gelen altı muhalefet liderinin yaklaşık 6 saat süren toplantısı sonrasında yapılan açıklamada, iktidarın yeni seçim yasası ile yapmak istediği siyaset mühendisliğine karşı işbirliğinin derinleştirilerek sürdürüleceği bildirildi.

Altı muhalefet liderinin buluşması sonrasında yapılan yazılı açıklama şöyle:

“Milli Egemenliğimizin kaynağı Gazi Meclisimizin, Cumhuriyetimizin banisi Gazi Mustafa Kemal Atatürk tarafından 23 Nisan 1920’de açılışının 102. yıldönümünden bir gün sonra bir araya gelen altı siyasi partinin liderleri olarak, TBMM’ye yeniden itibar kazandıracak “Güçlendirilmiş Parlamenter Sistem” konusundaki kararlılığımızı bir kez daha teyit ediyoruz.

Bu bağlamda, iktidarın yeni seçim yasası ile yapmak istediği siyaset mühendisliğine karşı iş birliğimizi derinleştirerek sürdürme yönündeki çalışmalarımızı gözden geçirdik. Yoksullaşmayı derinleştiren hayat pahalılığı ve yaşanan ekonomik yıkım sürecinden çıkış yolları konusunda da görüş alışverişinde bulunduk.

Güçlendirilmiş Parlamenter Sisteme geçiş sürecinin anayasal ve yasal çerçevesi, seçim güvenliği ve işbirliğimizin temel ilke ve hedefleri konularında oluşturmaya karar verdiğimiz çalışma gruplarının görev alanları ve çalışma yöntemlerini ele aldık.

Bu çerçevede anayasal ve yasal mevzuatla ilgili çalışma grubu;

1. Siyasi ahlak yasası,
 2. Ekonomik ve Sosyal Konseye işlerlik kazandırılması ile ilgili düzenlemeler,
 3. Merkez Bankası bağımsızlığının teminat altına alınması,
 4. Uzun vadeli strateji ve planlamadan sorumlu bir kurumsal yapının oluşturulması,
- konularında yasal hazırlık yapılması için görevlendirilmiştir.

Cumhurbaşkanı adaylığı konusunda liderler olarak birçok kez vurguladığımız gibi uzlaşmacı, özgürlükçü, demokratik değerleri içselleştirmiş, milletimizin tamamını kucaklayan, siyasi ahlak ilkelerini benimseyen, liyakat sahibi bir aday belirleyeceğiz.

Ayrıca, bugün ABD Başkanı Joe Biden'ın tarihi gerçekleri siyasi istismar aracı yapan açıklamasını kınıyor, geçen sene “soykırım” ifadesinin ABD Başkanı tarafından ilk kez kullanılmasına güncel kaygılarla sessiz kalan iktidarın bu ağır vebalin ortak sorumluluğunu taşıdığını vurguluyoruz. “

"1,5 milyon Suriyeli dönecek"

Türkiye Gazetesi, Türkiye'nin 15-20 ay içinde terörden arındırdığı bölgelerle birlikte Esad tarafında şartları olgunlaştırarak 1,5 milyon sığınmacının ülkesine dönmesini amaçladığını öne sürdü.

Türkiye Gazetesi'nde yer alan Yılmaz Bilgen imzalı haberde, Türkiye'nin Suriyeli sığınmacıların güvenli geri dönüşüne yönelik girişimlerini hızlandırdığı belirtildi. Haberde, şu ifadeler yer verildi:

"Fırat Kalkanı, Barış Pınarı ve Zeytin Dalı Harekât bölgelerinde organize sanayi inşa projelerinde büyük aşama kaydedilirken aynı koridorda Katar'ın fonladığı 200 bin konutun saha analizleri yapıldı, proje ihale aşamasında. Şam kanadı ile mülteciler ve terör örgütü PKK koruları başta olmak üzere görüşme trafiği de devam ediyor. Şam'ın PKK işgal hattına yapılacak bir terör operasyonunu kuzey ve doğu (Deir el-Zor, Rakka ve Menbiç) aksından desteklemesini isteyen Türk tarafı, tüm petrol ve gaz alanlarının yeniden Şam'ın kontrolüne geçmesi ve tüm arama, işleme, nakil ve ihrac konusunda destek taahhüdünü de tekrarladı. Bu projeye paralel olarak Esad bölgelerinde de güvenli havzaların oluşturulması iki ülke temsilcileri arasında yapılan görüşmelerin bir diğer konu başlığı. BAE, Suudi Arabistan, Cezayir ve Ürdün'ün Şam-Ankara görüşme trafiğine diplomasi desteğini artırırken bazı liderler, Erdoğan ve Esad arasında doğrudan (telefon) görüşme zemini oluşturma amaçlı girişimlerini sürdürüyor. Türkiye, TSK ve Suriye Millî Ordusu'nun terörden arındırdığı bölgelerle birlikte Esad tarafında şartları olgunlaştırarak önümüzdeki 15-20 aylık dilimde 1,5 milyon mültecinin ülkesine dönüşünü hedefliyor.

25.04.2022

Esad rejimi ile başlayan diplomatik görüşme trafiğinde Türkiye'nin öncelikli talebi, resmî nüfus ve tapu kayıtlarının 2011 öncesi baz alınarak yenilenmesi. Ankara'nın hesabı geri dönüş hâlinde verilecek can ve mal güvenliği teminatı ile 700 bin Suriyelinin döneceği yönünde. Bu konuda atılacak adımlar arasında siyasi, güvenlik konularında alınacak mesafeyi ekonomik işbirliği takip edecek."

O ilk düğme yok mu ilk düğme, yanlış iliklenen...

Alaattin AKTAŞ

25 Nisan 2022 Pazartesi

✓ Merkez Bankası şapkadan yeni bir tavşan daha çıkardı ve bu sefer kredilere de zorunlu karşılık uygulama kararı aldı.

Merkez Bankası “harikalar” yaratmaya devam ediyor. Şimdi yepyeni bir karar uygulamaya konuluyor. Bu kararla ilgili açıklama da pek havalı doğrusu:

“Fiyat istikrarı temel amacı doğrultusunda finansal istikrarın desteklenmesi ve liralışmanın teşvik edilmesi kapsamında makro ihtiyati politika setini güçlendirecek zorunlu karşılık düzenlemesinde değişikliğe gidilmiştir.”

Yeni düzenlemenin ilk bölümünü tek cümleyle ifade edersek şu öngörülüyor:

“Artık yalnızca mevduata değil, krediye de zorunlu karşılık uygulanacak.”

Merkez Bankası bankaların topladığı mevduatın belli bir kısmını zorunlu karşılık olarak almak suretiyle bir anlamda kredi hacmini, dolayısıyla faizi kontrol eder. Ayrıca zorunlu karşılığın oranını değiştirir, bu karşılığın faizini artırıp azaltır ya da tümünden kaldırır. Amaç kontrolü elde tutmaktır; amaç 100 lira mevduatın tümünün krediye dönüşmesini engellemek, örneğin 10 liraya el koyarak 90 liranın kullanımına izin vermektir. Banka 100 lira mevduata yüzde 20 faiz ödüyorsa, bu 100 liranın 90 lirasını krediye dönüştürebileceği için 90 liraya öyle bir faiz uygulamak zorundadır ki sonuçta mevduat sahibine ödeyeceği 20 liranın üstünde kredi faizi alabilsin. İşte Merkez Bankası o 90 lirayı kontrol ederek kredi faizinin yönünü belirler.

Bu mekanizma yetersiz kalmaya başladı. Bakın ne diyor Merkez Bankası:

“Bilançoların yükümlülük tarafına uygulanmakta olan zorunlu karşılıklar, yapılan düzenleme ile bilançoların varlık tarafına da uygulanmaya başlanmıştır.”

Ben bugüne kadar krediye zorunlu karşılık uygulandığına hiç tanık olmamıştım, konuya çok daha hakim dostlarıma sordum, onlar da böyle bir uygulama görmemişti.

Yani şapkadan bir tavşan daha çıkarıldı!

“KAPI AÇIK, PENCERE DEMİRLİ!”

Bu ifade bana değil değerli meslektaşım Uğur Gürses’e ait. Gürses, Merkez Bankası’nın aldığı bu kararı işte böyle değerlendiriyor:

“Kapıyı açık bırakıp pencerelere demir yaptırmak gibi olmuş sizin makro ihtiyati tedbirler.”

Durumu bundan güzel özetleyen bir ifade herhalde olamazdı.

Ama ne yaparsınız ki kapı bir türlü kapatılamıyor, izin çıkmıyor buna!

Kapıyı kilitlemek bir yana, kapatmaya bile izin alamayanlar da kulağı tersten göstermenin de ötesine geçip böyle türlü türlü icatlarla kredileri pahalı hale getirmeye, kredi hacmini daraltmaya, bunu sağlamak suretiyle de enflasyonla ve cari açıkla mücadele etmeye çalışıyor.

Oysa o ilk düğmeyi doğru ilikleseydik; faizi artırmazsak bile gereksiz yere indirmeseydik, yani kapıya şöyle sağlam bir kilit taksaydık, tüm pencerelere demir yaptırmaktan ve evin güzelliğini bozmaktan ve üstelik bunu çok daha maliyetli bir şekilde yapmaktan kurtulurduk.

Ama olmaz! Kapı açık duracak!

VATANDAŞI KKM’YE DÖNDÜREMEYEN BANKAYA EK YÜK!

Merkez Bankası “liralaşma” konusunda da yeni bir adım atıyor. Bankalar tasarruf sahibini iknada ne ölçüde başarılı olur ve döviz cinsi mevduattan kur korumalıya ne kadar çok geçiş sağlarsa, ona göre daha az zorunlu karşılık ödeyecek. Bunda başarısız olan bankalar ek zorunlu karşılık tesis etmek durumunda kalacak.

Hani Japonya’da metroda kapıların kapanması için görev yapan itiriciler var ya, bizde de Merkez Bankası KKM için itirici görevi görüyor. Metro tam kapasiteyle dolsun; ama asıl amaç dışarıda kimse, yani döviz kalmasın!

6'lı masada hangi lider neyi hedefliyor

Gültekin Uysal'ın hamlesi ve Temel Karamollaoğlu'nun üçüncü ittifak çıkışı nedeniyle 6'lı masa önemli hale geldi.

"6'lı masada gıcırtı başladı. İş, cumhurbaşkanı adayının belirlenmesine gelince masa dağılır" yorumları yapılmaya başlandı.

Cumhurbaşkanı adaylığı konuşulmadı. Resmi gündemde yeni Seçim Yasası, seçim güvenliği ve geçiş süreci vardı ama partilerin asıl gündemi seçimlere nasıl girileceğiydi. Yeni Seçim Yasası'yla birlikte küçük partiler tutuştu. Çünkü onlar Millet İttifakı ile seçimlere girip barajı aşmayı ve ittifak oylarıyla milletvekili çıkarmayı planlıyorlardı. Yeni Seçim Yasası'yla, küçük partilerden milletvekili çıkması neredeyse olanaksız hale geldi. Çünkü seçimlerde partilerin aldığı oylar sayılacak. Küçük partiler bu durumda ya büyük partilerin listesinden girecek ya da yeni ittifaklar kuracaklar.

O nedenle 6'lı masada, liderlerin masadaki öncelikleri farklıydı.

KILIÇDAROĞLU'NUN ÖNCELİĞİ

Kılıçdaroğlu, ittifakın en büyük partisinin lideri olarak 6'lı masayı dağıtacak olan her türlü formüle karşı. 6 partinin ortak cumhurbaşkanı adayı olmayı hedefliyor. Bunu çok önemsiyor.

Saadet Partisi ile milli görüş tabanına, DEVA ve Gelecek partileri ile muhafazakâr kesime, İYİ Parti ile milliyetçilere, Gültekin Uysal'la 27 Mayıs'tan beri kan davalı olduğu demokrat kesime mesaj vermek istiyor. Her ne kadar Menderes'in DP'si ile Gültekin Uysal'ın DP'si birbirinin tam zıddı olsa da...

Kılıçdaroğlu'nun önceliği seçimlere kadar 6'lı masayı bir arada tutmak. O nedenle Temel Karamollaoğlu'nun üçüncü ittifak önerisinden rahatsız oldu. 6'lı masa bozulursa cumhurbaşkanı adaylığının tehlikeye gireceğinden kaygı duyuyor.

AKŞENER'İN RAHATLIĞI

Masanın en rahat ismi tartışmasız Meral Akşener'di. Kılıçdaroğlu, cumhurbaşkanı adayı olmak istediği için 6'lı masayı korumanın onun görevi olduğunu düşünüyor. Küçük partilerle üçüncü ittifak diye bir hedefinin olmaması rahat hareket etme imkânı sağlıyor. Yavuz Ağıraltıoğlu ve Koray Aydın'ı pasifize eden Akşener, partisine makas değişikliği yaptırıyor. CHP'nin bir türlü büyümediğini gören Akşener, CHP oylarına göz dikti. Akşener'in hedefi CHP'yi geçerek partisini muhalefette birinci parti yapmak. O nedenle İYİ Parti'yi CHP'ye yakınlaştırıyor.

TEMEL KARAMOLLAOĞLU'NUN ARAYIŞI

Temel Karamollaoğlu, 24 Haziran 2018 seçimlerinde ittifakta yer aldı. Ama bu ittifak SP'ye hiçbir şey kazandırmadı. Tam aksine CHP'nin daha fazla milletvekili çıkarmasını sağladı. Temel Karamollaoğlu, muhalefetin topluma güven vermediğini savunuyor. O nedenle Deva ve Gelecek Partisi ile üçüncü ittifak denemesi yaptı. Ama Davutoğlu'nun çok istemesine rağmen Babacan yeşil ışık yakmadı. İlk denemesi başarısızlığa uğramasına rağmen Karamollaoğlu arayışını sürdürüyor.

BABACAN VE DAVUTOĞLU HUZURSUZ

Bir önceki masanın en dominant ismiydi Babacan ve Davutoğlu. İttifakın yeniden tanımlanması ve kendilerine Meclis'te grup kurabilecek kadar milletvekili verilmesini talep edecek kadar özgüven sahibiydiler. Ama yeni Seçim Yasası bütün kozlarını ellerinden aldı. Babacan ve Davutoğlu masanın en rahatsız ismiydi. Milletvekili çıkarmak için hani partinin listesinden seçimlere girebileceğiz, CHP adaylığı siyasi geleceğimizi nasıl etkiler diye kara kara düşünüyorlardı.

GÜLTEKİN UYSAL

Ev sahibi olarak masanın yaramaz çocuğu gibiydi. Attığı tweet'le ortalığı karıştırmış, buna rağmen masayı toplamayı başarmanın keyfiyle kahvesini rahat rahat yudumluyordu.

GÜLTEKİN UYSAL'IN HAMLESİ

Dün muhalefet liderlerine ev sahipliği yapan Gültekin Uysal, "Bu masa öyle sağlam ki ne çatlar ne yıkılır" diyor ama bir tweet daha atarsa ortada ne masa kalacak ne de kasa.

Gültekin Uysal, Babacan ve Davutoğlu'nu hedef alarak, "20 yıllık AKP döneminde sorumluluğa ortak olmamış olmak" demişti. O da ortalığı karıştırmıştı.

İşim her gün Gültekin Uysal'ın o tweet'lerini kontrol etmek değil ama 6 liderin toplantısı başlarken yeniden kontrol ettim, tweet duruyor. Demek ki Gültekin Uysal sözlerinin arkasında. Gültekin Uysal'ın, Kılıçdaroğlu adına Babacan ve Davutoğlu'na ayar verdiğini düşünüyordum.

MANSUR YAVAŞ ETKİSİ

CHP'li bir kaynağım Gültekin Uysal'ın, Kılıçdaroğlu lehine bu hamleyi yaptığı tezime itiraz etti.

Gültekin Uysal'la Mansur Yavaş arasındaki yakınlığa dikkat çekti.

“Gültekin Uysal, Mansur Yavaş adına o operasyonu yaptı” dedi. İkna olmadım ama yazmayı da ihmal edemezdim.

ÜMİT ÖZDAĞ CUMHURBAŞKANI ADAYI

Ümit Özdağ bir taktik ustasıdır.

Son yaptığı Mansur Yavaş hamlesi bunu göstermiyor mu?

Ümit Özdağ, Zafer Partisi'ni kurmadan önce İYİ Parti'de, Buğra Kavuncu üzerinden FETÖ tartışması başlattı. İYİ Parti'yi karıştırdı. Aslında İYİ Parti'den ayrılmayı kafasına koymuştu. Ama ceketini alıp gitmek yerine kuracağı parti için bir zemin oluşturdu. Sonra o arazi üzerine Zafer Partisi'ni inşa etti.

MANSUR YAVAŞ'I HARCAMAK MI İSTİYOR

Siyaseti karıştıran hamlesini ise Mansur Yavaş konusunda yaptı. Mansur Yavaş'ı cumhurbaşkanı adayı olarak önerdi.

Ümit Özdağ bu çıkışı yapınca birkaç ihtimali birden düşündüm. Ama daha çok, Mansur Yavaş'ı harcamak istediğini düşündüm. Zaten Mansur Yavaş da rahatsız oldu.

Fakat Ümit Özdağ, Mansur Yavaş'ın adaylığını öyle gerekçelendiriyordu ki kendimden şüpheye düştüm.

Öyle ki, 6 lider Mansur Yavaş'ı ortak cumhurbaşkanı adayı olarak göstermezlerse Zafer Partisi olarak aday göstereceklerini açıkladı.

ÜMİT ÖZDAĞ'IN HEDEFİ

Bu durumu anlamakta zorlandım.

Ümit Özdağ, İYİ Parti'de hareket başlatınca, “Hedefi, kendi partisini kurmak” diyen tecrübeli siyasetçiye aradım.

1- Ümit Özdağ cumhurbaşkanı adayı olacak. Açıklamasının ikinci bir ayağı daha var. Mansur Yavaş bizim adaylık önerimizi kabul etmezse Türk milletini sahipsiz bırakmayacağız diyor. Bu, ben aday olacağım demektir.

2- Ümit Özdağ, Türk, Sünni ve milliyetçi kesime hitap ediyor. Mansur Yavaş da aynı profile sahip olduğu için onu kendine en büyük rakip olarak görüyor. Mansur Yavaş'ı denklem dışına çıkarmak için bu hamleyi yaptı. Siyasi mıntıka temizliğine girişti. Ama bunu yaparken sureti haktan görünmeyi tercih etti.

Ümit Özdağ İYİ Parti'de Buğra Kavuncu tartışmasını başlatınca asıl hedefi kendi partisini kurmak demiştim. Yanılmadım. Şimdi de Ümit Özdağ'ın hedefi cumhurbaşkanı adayı olmak diyorum.

İbrahim Kahveci

Hayal satışı!

Dünyanın en büyük ekonomi sıralamasında 20. sırayı bile kaybettik. Ama her cümlemiz ilk 10 ekonomiye girmeyi hedefliyor. Ve buna en yakınınız vs. deniliyor.

Oysa 2015'de 16. sıradaydık ve artık 21. sıraya geriledik. Önümüzdeki yıl ise 23. sıraya düşeceğimiz nerede ise kesin.

Burada tek mesele ilk 20 ekonomik sıramızı kaybetmek değildir. Asıl mesele **bizden küçük veya çok küçük olan ülkelerin bile hızla bize yaklaşmasıdır. Bir çok Afrika ülkesi bile bizim kat be kat üzerimizde büyüme gösteriyor.**

Başarısızlığı başarı olarak satmak nasıl bir şey???

KBG (Kişi Başına Gelir) 2000-2020 arası;

Türkiye 1,3 kat; Uruguay 2,8; Şili, Kostarika, Panama, Peru 2,0; Kazakistan 4,5; Çin 8,1; Rusya 3,3; Arnavutluk 2,7; Sırbistan 2,4; Tayland 2,4; Surinam 1,9; Endonezya 3,3; Sri Lanka 3,2; Filipinler 2,2; Bolivya 2,5; Vietnam 5,5; Hindistan 3,0; Kenya 3,7; Gine 2,5; Nepal 3,7 ve Uganda 2,3 kat artırıyor.

Hadi kıyaslayın... Biz resmen irtifa kaybederken geriden gelenler ya bizi geçmiş ya da hızla bize yaklaşıyor.

2015 yılından beri BÜYÜK BUHRAN içindeyiz. 2014'de işsizlik alarm verdi; 2015'de yatırımlar durdu ve nihai patlama 2018'de gerçekleşti.

Eğitim durumuna göre baktığımızda büyük buhran özellikle lise ve alt eğitim kesimini derinden etkiledi. En fazla işsizlik çekenler alt eğitim kesimi oldu. Hatta çocuk sayısında bile alt eğitim kesiminde büyük düşüş yaşandı.

Geçen yıl yüzde 11,0 büyüme sürecinde 2,1 milyon kişi iş bulmuş. **İş bulma oranı lise altı eğitilmiş kesimde %4,7 olurken üniversite mezunlarında %9,3 oranında gerçekleşmiş.**

Büyük buhran alt eğitim grubunu vurmaya devam ediyor.

Şimdi gelelim asıl hikayeye...

TÜİK hafta içinde Tüketici Güven Endeksini açıkladı. Geçen yıl nisan ayında 80,3 olan endeks bu yıl nisan ayında 67,3'e gerilemiş durumda. Doların 18 lirayı geçtiği Aralık 2021'de bile Tüketici Güven Endeksi 68,5 düzeyi ile şu anki seviyenin üzerindeymiş.

Ama bu durumun alt sorulara cevabına bakalım. Asıl hikaye orada.

TÜİK soruyor: "Gelecek 12 aylık dönemde genel ekonomik durum beklentisi" nedir? Bu soruya verilen cevabın endeksi geçen yıl nisan ayında 82,9 seviyesinden bu yıl nisan ayında 67,3'e düşüyor.

Ekonomide gelecek beklentisinde yüzde 18,8'lik bir karamsarlık oluşmuş.

Ve TÜİK soruyor: Geçen 12 aylık döneme göre mevcut dönemde genel ekonomik durum" nasıl? İşte bu soruya verilen cevaplardaki karamsarlık artışı %31,3.

Biraz daha izah edeyim: **Geleceğe bakışımızda karamsarlık yüzde 18,8 artıyor ama önceki duruma göre şu anda nasılız dediğimizde karamsarlık yüzde 31,3 artıyor.**

Hatta şöyle de izah edelim: Geleceğe ilişkin beklenti endeksi 67,3 ama önceki döneme göre mevcut durum endeksi 39,4 seviyesinde.

Ortada büyük bir hayal kırıklığı olduğu açık.

Eylül 2018'de geçmişe göre bugün ile geleceğe ilişkin beklentiler aynı seviyelerdeydi. Oysa bugün geleceğe ilişkin hala bir beklenti var ama geçmişe göre bugün çok daha kötü durumdayız.

Bu durum bize neyi gösteriyor?

Toplumda 2018 ortasından beri bir "daha iyi olacak" beklentisi devam ediyor. Ama her gün bir önceki dönemden de daha kötü olmuşuz.

İnsanlarımız gerçeği yaşıyor ama son 4 yıldır mart şubattan, nisan marttan iyi olacak hayali ile ayakta durmaya çalışıyor.

Bu tablo bize gerçekleri görmek istemeyen, gerçekleri kabul etmeyen bir kesimin varlığını ortaya seriyor.

Ya da ülke yönetiminin hayal satışında ne kadar başarılı olduğunu...

Yazımı şöyle bitireyim: Siz kimsiniz? Son 4 yıldır gerçekleri kabullenemeyen ve hala hayal peşinde koşanlardan mı; yoksa acı gerçekleri görüp ona göre davrananlardan mı?

Sahi siz kimsiniz?

	Geçen 12 aylık döneme göre mevcut dönemde genel ekonomik durum	Gelecek 12 aylık dönemde genel ekonomik durum beklentisi	TÜKETİCİ GÜVEN ENDEKSİ
Eyl.18	71,6	74,6	81,1
Nis.21	57,4	82,9	80,3
Nis.22	39,4	67,3	67,3
1 yıllık Değ%	-31,3	-18,8	-16,2
4 yıllık Değ%	-44,9	-9,8	-17,1

25 Nisan 2022, Pazartesi

BAŞYAZI MEHMET BARLAS

Ukrayna-Rusya savaşında kafalar karışık

Rusya ile Ukrayna arasındaki savaş özellikle bölgemizdeki komşu ülkelerde farklı kamplaşmalara sebep oluyor.

BULGARİSTAN İKİYE BÖLÜNDÜ

Mesela Bulgaristan'da iktidarı oluşturan koalisyon partilerinin yarısı Rusya ile arayı açmanın doğru olmadığını düşünürken diğerleri ise Rusya'ya silah yardımı yapmayı ve Batı ülkelerinin desteğine katkı vermek istiyor. **Bu ayrışma aslında dünyadaki tüm ülkelerin gündeminde.** Ve ayrışma her yerde derinleşsin diye de küresel güçler ve Ukrayna Cumhurbaşkanı Zelenski elinden geleni yapıyor. Mesela Zelenski, Amerikan ve İngiliz dışişleri bakanlarının Kiev'de toplanacakları duyurdu. Ancak neyse ki bu kimse tarafından doğrulanmadı ve olay çok riskli görülerek tartışmaya açıldı.

İRAN SİLAH GÖNDERDİ Mİ?

Benzer bir durum Rusya ile arası iyi olan İran'ın arasını açmak için de yaşandı. Ancak Tahran'daki Rus Büyükelçiliği İran'ın Ukrayna'ya silah gönderdiği iddialarını yalanladı.

BİSİKLET YOLLARI KALDIRILIYOR MU?

İstanbul'a gelirse tartışma konusu trafik. İstanbul Büyükşehir Belediye Başkanı Ekrem İmamoğlu, 'Bisiklet yollarından bazılarını ana arterlere eklemeye çalışacağım' dediği için tartışmalara sebep oldu. Uygulamanın zaten yapıldığı Bağdat Caddesi'nde az sayıda bisiklet haricinde o yolun sürekli motorlu kuryeler tarafından kullanıldığı söyleniyor. Cadde'de trafik ise daha da sıkışmış. Çünkü asıl yol daralmış. **Zaten motosikletlerin kualsızlığı İstanbul için başlı başına bir sorun.**

JAPONYA'DAN ÜZÜCÜ HABER

Üzücü ve kafa kurcalayıcı bir haber de Japonya'dan geldi. Önceki gün Japonya'nın kuzeyindeki Hokkaido eyaleti açıklarında turistleri taşıyan bir tekne kayboldu. Yolculardan 10'unun cesedine ulaşıldı. Ancak olayın meydana geliş şekli ise hala anlaşılamadı. Gizemin çözülmesini merakla bekliyoruz.

Ormanlar ve kasdı mahsus

Tarım ve Orman Bakanı değışti ama pek yakında sezonu açacak olan orman yangınları ile nasıl mücadele edileceğı konusunda henüz topluma yansımış bir değışiklik, bir doğru politika görünmüyor.

Biliyorsunuz, geçen yıl Tarım ve Orman Bakanlığı, yangın söndürme uçağı kiralamadı.

Ne THK'dan ne de başka bir yerden.

Bir ihale ile yangınla mücadele, bu işi helikopterle yapacak bir firmaya teslim edildi.

Ve tabii ki, başarılı olunamadı.

2021 yazı Türkiye tarihinin yangınlarda en fazla orman kaybedilen yılı olarak kayda geçti.

Yani burada da rekor AK Parti iktidarına nasip oldu.

Yangınlar ülkenin dört bir yanını sarınca gönüllü kuruluşlar, halk ve en sonunda kamu uçak kiralamaya çalıştı ama çok geçti, yeterli uçak da bulunamadı.

Bu arada “hurda” denilen THK yangın söndürme uçaklarının, küçük bir bakımla uçabilecek durumda olduğu da anlaşıldı ama ne gam, kimse umursamadı.

Şimdi yeni yangın sezonu yaklaşıyor.

Ancak hala ilgililerde bir kıpırdanma yok.

THK uçaklarının tamir edildiğini de duymuyoruz, başka bir yerlerle anlaşıldığını da.

Hiçbir şeyden ders almayan ve her şeyi zaten doğuştan bildiğini zanneden iktidarımız, bu yıl da rekor tazeleme hatta muhtemelen rekoru geliştirme peşinde.

Bu yıl da mücadele olabildiğince dandik bir biçimde yapılacak belli ki!

Hala bir adım atılmamış, hala akılların başa gelmemiş olmasına bakarak ormanlarımızın bile bile, “kasdı mahsus” ile yakıldığını, yakılmasına yeni aynı “kasdı mahsus” ile seyirci kalındığını söyleyenlere inanmaya başlıyor insan.

Belki öyledir, belki değildir bilmiyorum.

Ama önemli olan sonuçtur.

Bazen ihanet ile cehalet aynı sonucu verir.

Sonuç açısından hangisi olduğu önemli değildir.

Türk milleti adına muhalefet şerhi

Türkiye çor farklı bir ülke.

Bitmiyor, tükenmiyor.

İçeriden ve dışarıdan yıkmaya çalışsanız da, elinizden gelen veya gelmeyen her türlü yanlışı bilerek veya bilmeyerek yapsanız da ayakta kalmayı başarıyor.

Her halükarda direniyor.

Galiba bunun bir nedeni kurucu iradenin gücü ise, diğeri ise içindeki bir avuç da olsa ilkeli insanlar.

Bu ülkeye ilişkin içimdeki umutlar ne zaman tükenmeye başlasa, o insanlardan biri çıkıyor, öyle bir şey yapıyor, öyle bir şey söylüyor ki, yeniden umutlanıyorum.

Bu kez de umutlarımı bahar görmüş bir ağaç gibi yeniden yeşerten bir hukuk adamı oldu.

Yargının, adaletin bittiği yerdeyiz dediğimiz günlerde bir hukuk adamı umut verdi.

O kişi Kaşıkçı Davası’nın Suudi Arabistan’a devredilmesi kararını veren İstanbul 12. Ağır Ceza Mahkemesi’nin Başkanı.

Bu dosyanın Suudi Arabistan makamlarına devrini öngören kararı, 12. Ağır Ceza Mahkemesi oy birliği ile değil oy çokluğu ile aldı.

Mahkeme heyetinin reisi, bu karara karşı çıktı ve bir de ders niteliğinde muhalefet şerhi kaleme aldı.

Mahkeme Başkanı karara muhalefet ederken

- Bu suçun Suudi resmi görevlilerince işlenmiş olduğuna dikkat çekerek bu suçun vatandaşın kamu düzenini ihlalinden ziyade azgın ve mücrim birtakım kamu yöneticilerinin muhalif bir vatandaşı susturmak için bir suç olduğunu belirtiyor.

- Ölüm ve insan bedeninin bütünlüğüne yönelik cezaların olduğu bir ülkeye iadenin mümkün olmadığını, bu ülkeden bu konuda bir teminat alınmadan iadenin hukuki olmadığını ve garip olanın ise sanıkların bu duruma rağmen dosyanın iadesine yönelik bir itirazda bulunmamasına dikkat çekiyor ve dosyanın devri kararı verilirken mağdurun haklarının göz ardı edildiğine dikkat çekiyor.

- Adalet Bakanlığı'nın devir talebinin yargı üzerinde bir baskı oluşturduğunu ima ediyor.

Ve sonunda iktidara rağmen Türk yargısının yüz akı olabilecek bir şekilde;

- "Bu tarz devir kararları ile uluslararası alanda insan hakları ve hukukun üstünlüğü ilkelerine göre teamül oluşturma fırsatı heba edilmektedir" diyerek iki uluslararası davaya dikkat çekiyor.

Bunlardan birincisi İsrail'in Arjantin'den kaçırıp getirerek yargıladığı ve idama mahkum ettiği Eichmann Davası, diğeri ise yakın zamandaki Mavi Marmara Davası.

Hakim bu iki dava arasındaki İsrail'in tutum farkına değinerek İsrail'in birinde İsrail'in adam kaçırmakla yargılama yaptığını, diğeri ise suçluları koruduğunu ve para ile olayı örtbas ettiğini, Kaşıkçı Davası'nın da benzer bir biçimde örtbas edildiğini anlatıyor ve şöyle diyor: "Dava sanıkları himaye eden ülkeye devredilmiştir. Uluslararası alanda işledikleri suçların ciddi manada yargılanmayıp, müeyyideye uğramadığını gören zorba yönetimler bu durumdan cesaret alarak eylemlerini pervasızca sürdürecekleri, bu tavrın bir teamüle, sünnete dönüşeceği açıktır. Birinci olayda ülke olarak inisiyatifimiz yoktu. Ancak son iki olayda rolümüz önemli idi. Zorbalığın önüne geçecek uluslararası kurumların oluşmasını sağlamak için ön ayak olabilecekken, davalar bozulan ilişkilerin düzeltilmesine diyet olarak verilmiştir."

Bu muhalefet şerhi, bir hukuk adamının, siyasi ilkesizliğe karşı, adına karar verdiği Türk milleti namına isyanıdır.

Bu ülke siyasi görüşleri birbirinden çok farklı da olsa, böyle bir grup vatandaşının yüzü suyu hürmetine ayaktadır.

Putin'i onaylamamak Biden'ı onaylamak değildir

Merak edip, sorup duruyorsunuz, "Celal Hoca nerede, Celal hoca ile program yok mu?" diye.

Celal Hoca evinde.

COVID salgını nedeniyle eşi Sevgili Oya Şengör tarafından eve hapsedildi.

Ama merak etmeyin, Mayıs sonunda Celal Şengör ve Ahmet Arslan hoca ile şahane bir Teke Tek Bilim yapacağız.

Sürpriz bir yerden.

Bunun dışında Celal Hoca ile sık sık konuşuyor ve sık sık mektuplaşıyoruz.

Bazılarınızın şaşırdığını biliyorum ama ben ve pek çok dostum telefon da olsa, whatsapp da kullansak hala zaman zaman birbirimize mektup yazarız.

Eski bir alışkanlık belki.

Madem çok özlediniz, bugün sizinle Celal Şengör'ün bana son yazdığı mektubu paylaşayım.

“Sevgili arkadaşım,

Bugün Almanya şansölyesi Bay Schultz ‘NATO’yu gerilimden uzak tutmak önceliğim’ demiş. Nihayet Amerika’nın bitip bilmeyen savaş kışkırtıcılığına Avrupa’dan akli başında bir cevap. Biden ve hembası, artık Rusya’ya karşı fiilen savaşa girmiş durumdadır ve bu bir aptalın kapağı açık bir barut fıçısının üzerine oturup yanan meş’alelerle jonglörük oynamasına benzemektedir.

Biden yönetimi, bir dünya savaşı çıkartıp bir kalemde Rusya ve Çin’i bertaraf etmeyi hayâl ediyor. Bunun için Ukrayna’yı yıllardır hazırlamakla meşgullerdi.

Bunun ne kadar aptalca olduğunu anlamak için köşeye sıkıştırılan bir kedinin neler yapabileceğini düşünmek yeter. Bu da insanlığın sonu olabilir.

Ama böyle bir aptallık, Amerikan yönetimlerinin ilk defa teşebbüs ettikleri bir şey değil. İkinci Dünya Savaşından bu yana dünyada nerede kan döküldüyse orada fiştekçi olarak Amerika’nın parmağı vardır. Avrupa’nın bu oyuna gelmemesi lâzım, yoksa, 2. Dünya Savaşı’nın başlangıcına benzer bir durumla karşı karşıya kalır, tüm dünyanın mahvına sebep olabiliriz.

Amerika 1962 Küba krizi esnasında neredeyse dünyayı bir nükleer savaşın içine atacaktı. Neyse ki Kruşçov akliselim sahibi bir liderdi, buna imkân vermedi. Sana bu konuda büyük İngiliz matematikçi ve filozofu 3. Russell Earl’ü Bertrand Russell’in Kennedy ve Kruşçov’a gönderdiği telgrafları tercüme ederek orijinaleri ile birlikte yolluyorum:

Kennedy’e:

“Your action desperate. Threat to human survival.

No conceivable justification. Civilized man condemns it. We will not have mass murder. Ultimatums mean war... End this madness.”

Türkçe meali, “Yaptıklarınız sonu olmayacak bir fevrîliktir. İnsan yaşamı için tehdittir. Mantıklı bir gerekçe yok. Uygar insan yaptığınızı kınıyor. Toplu cinayete izin verilemez. Ültimatolar savaş demektir.

Bu çılgınlığa bir son verin.”

Kruşçev’e:

“I appeal to you not to be provoked by the unjustifiable action of the United States in Cuba. The world will support caution. Urge condemnation to be sought through the United Nations. Precipitous action could mean annihilation for mankind!”

Bunun da meali, “ABD’nin Küba’daki haksız eylemiyle tahrik olmamanızı rica ederim. Dünya dikkatli davranışı destekleyecektir. Yapılanın Birleşmiş Milletler aracılığıyla lânetlenmesi çağrısında bulunun. Fevrî eylem insanlık için yok olmak anlamına gelebilir!”

Tam altmış yıl sonra dünya Amerika Birleşik Devletleri tarafından benzer bir felâketin içine sürüklenmek istenmektedir. Elbette bu Putin’in yaptıklarının onaylanması anlamına gelmez. Ama Putin’i onaylamamak, Biden’ı onaylamak demek değildir. Schultz’un tutumu herkese örnek olmalıdır.

Celal”

NE ZAMAN ADAM OLURUZ?

Bazen iki tarafın da haksız olabileceğini anladığımız zaman.